

I

(Akty, których publikacja jest obowiązkowa)

ROZPORZĄDZENIE RADY (WE) NR 1198/2006**z dnia 27 lipca 2006 r.****w sprawie Europejskiego Funduszu Rybackiego**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 36 i 37,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozwój floty rybackiej Wspólnoty musi podlegać regulacji w szczególności na podstawie decyzji, do których przyjęcia wzywa się Radę i Komisję na mocy rozdziału II rozporządzenia Rady (WE) nr 2371/2002 z dnia 20 grudnia 2002 r. w sprawie ochrony i zrównoważonej eksploatacji zasobów rybołówstwa w ramach wspólnej polityki rybołówstwa ⁽⁴⁾.
- (2) Celem wspólnej polityki rybołówstwa powinno być zapewnienie zrównoważonej eksploatacji żywych zasobów wodnych i akwakultury w kontekście zrównoważonego rozwoju, z uwzględnieniem w wyważony sposób względów środowiskowych, gospodarczych i społecznych.
- (3) Wspólna polityka rybołówstwa obejmuje ochronę, zarządzanie oraz eksploatację żywych zasobów wodnych i akwakultury, a także przetwarzanie i obrót produktami rybołówstwa i akwakultury w zakresie, w którym działalność ta prowadzona jest na terytorium państw członkowskich, na wodach wspólnotowych, przez wspólnotowe statki rybackie lub obywateli państw członkowskich.

(4) Zgodnie z art. 33 ust. 2 Traktatu należy uwzględnić szczególny charakter działalności wynikający ze społecznej struktury sektora oraz różnic strukturalnych i naturalnych pomiędzy poszczególnymi regionami uczestniczącymi w działalności połowowej.

(5) Komponent wspólnej polityki rybołówstwa dotyczący zrównoważonego rozwoju jest uwzględniony w przepisach regulujących funkcjonowanie funduszy strukturalnych, począwszy od 1993 r. Jego wdrożenie powinno odbywać się w kontekście zrównoważonego rozwoju za pomocą Europejskiego Funduszu Rybackiego (zwanego dalej „EFR”).

(6) Ponieważ podstawowy cel niniejszego rozporządzenia, mianowicie dalszy rozwój wspólnej polityki rybołówstwa, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie z uwagi na problemy strukturalne związane z rozwojem sektora rybactwa oraz ograniczone zasoby finansowe dostępne dla państw członkowskich w ramach rozszerzonej Unii, oraz w związku z tym możliwe jest lepsze osiągnięcie tego celu na poziomie Wspólnoty przez zapewnienie wieloletniego finansowania wspólnotowego skoncentrowanego na odpowiednich priorytetach, Wspólnota może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności zawartą w tym samym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia tego celu.

(7) Wspólna polityka rybołówstwa, a zatem i EFR, musi uwzględniać priorytety Wspólnoty w zakresie zrównoważonego rozwoju, jak określono w konkluzjach z posiedzenia Rady Europejskiej w Lizbonie w dniach 23 i 24 marca 2000 r. i w Göteborgu w dniach 15 i 16 czerwca 2001 r.

(8) Proces programowania powinien zapewniać koordynację EFR z innymi funduszami przeznaczonymi na wsparcie zrównoważonego rozwoju oraz funduszami strukturalnymi i innymi funduszami wspólnotowymi.

(9) Działalność EFR oraz operacje, które pomagają on finansować, powinny być zgodne z innymi politykami Wspólnoty oraz z prawodawstwem wspólnotowym.

⁽¹⁾ Opinia wydana dnia 6 lipca 2005 r. (dotychczas niepublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽²⁾ Dz.U. C 267 z 27.10.2005, str. 50. Opinia wydana w wyniku konsultacji o charakterze nieobowiązkowym.

⁽³⁾ Dz.U. C 164 z 5.7.2005, str. 31. Opinia wydana w wyniku konsultacji o charakterze nieobowiązkowym.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 358 z 31.12.2002, str. 59.

- (10) Działania Wspólnoty powinny mieć charakter uzupełniająco w stosunku do działań podejmowanych przez państwa członkowskie lub powinny starać się wspierać te działania. W celu zapewnienia znaczącej wartości dodanej należy dążyć do wzmocnienia partnerstwa. Partnerstwo to, przy pełnym poszanowaniu przepisów i praktyk krajowych poszczególnych państw członkowskich, dotyczy regionalnych, lokalnych i innych organów oraz innych odpowiednich podmiotów, w tym odpowiedzialnych za środowisko i wspieranie równości mężczyzn i kobiet, partnerów gospodarczych i społecznych oraz innych właściwych podmiotów. W proces przygotowania, wdrażania, monitorowania i oceny pomocy powinni zostać włączeni odpowiedni partnerzy.
- (11) Zgodnie z art. 274 Traktatu państwa członkowskie zobowiązane są współpracować z Komisją w celu zapewnienia przestrzegania zasad należytego zarządzania finansami. W tym celu niniejsze rozporządzenie określa warunki pozwalające Komisji na realizację jej zadań w zakresie wykonania budżetu ogólnego Unii Europejskiej.
- (12) W celu zapewnienia skuteczności i przejrzystości działań podejmowanych w ramach EFR należy dokładnie określić zadania państw członkowskich i Wspólnoty. Zadania te należy określić dla każdej fazy procesu programowania, monitorowania, oceny i kontroli. Bez uszczerbku dla uprawnień Komisji, pomoc w zakresie wdrożenia i inspekcji powinna być przede wszystkim zadaniem państw członkowskich.
- (13) Artykuły 2 i 3 Traktatu stanowią o eliminowaniu nierówności i propagowaniu równości mężczyzn i kobiet.
- (14) Komisja powinna w obiektywny i przejrzysty sposób dokonać orientacyjnego podziału przydzielonych środków, ze szczególnym uwzględnieniem regionów objętych celem „konwergencja”.
- (15) Przydziały środków finansowych dostępnych w ramach EFR powinny być indeksowane na bazie stawki ryczałtowej dla programowania.
- (16) W celu wzmocnienia efektu dźwigni finansowej w odniesieniu do środków Wspólnoty przez możliwie jak największe wykorzystanie prywatnych źródeł finansowania i dla lepszego uwzględnienia dochodowości operacji formy pomocy dostępnej w ramach EFR powinny być różnorodne, a wielkość pomocy zróżnicowana pod kątem wspierania interesu Wspólnoty, zachęcania do korzystania z szerokiego wachlarza środków finansowych i ograniczenia udziału EFR przez zachęcanie do korzystania z odpowiednich form pomocy.
- (17) W celu wzmocnienia strategicznych treści wspólnej polityki rybołówstwa zgodnie z priorytetami Wspólnoty w zakresie zrównoważonego rozwoju rybołówstwa i akwakultury państwa członkowskie, w wyniku dialogu z Komisją, powinno przyjąć krajowy plan strategiczny dotyczący wszystkich istotnych aspektów wspólnej polityki rybołówstwa.
- (18) W celu zaspokojenia potrzeby uproszczenia i decentralizacji programowanie i zarządzanie finansami powinny być realizowane wyłącznie na poziomie programu operacyjnego i osi priorytetowych z jednoczesnym zaniechaniem stosowania uzupełnień programu oraz wspólnotowych ram wsparcia.
- (19) System programowania powinien zostać uproszczony. W tym celu działalność EFR powinna przyjąć formę jednego pojedynczego programu operacyjnego dla każdego państwa członkowskiego, zgodnie z jego strukturą krajową. Programowanie obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.
- (20) Absolutnym priorytetem jest przyjęcie przez Radę wieloletnich planów odbudowy i planów zarządzania, którym powinny towarzyszyć plany dostosowania nakładu połowowego w ramach EFR.
- (21) Nieprzedłużenie umów dotyczących rybactwa pomiędzy Wspólnotą i państwami trzecimi lub znacząca redukcja możliwości połowowych w ramach umowy międzynarodowej lub innego porozumienia powinny także stanowić podstawę sporządzenia wieloletnich planów zarządzania nakładem połowowym, mających na celu dopasowanie wspólnotowej floty rybackiej do nowych warunków.
- (22) Należy również przyjąć przepisy w zakresie dostosowania nakładu połowowego w związku z przyjęciem środków nadzwyczajnych przez państwa członkowskie lub Komisję zgodnie z art. 7 i art. 8 rozporządzenia (WE) nr 2371/2002.
- (23) Należy również przyjąć przepisy dotyczące dostosowania nakładu połowowego w związku z przyjęciem krajowych programów wycofania się z flot jako części zobowiązań określonych w art. 11–16 rozporządzenia (WE) nr 2371/2002.
- (24) Należy dostosować wspólnotową flotę rybacką w celu jej dopasowania do poziomu dostępnych i osiągalnych zasobów.
- (25) Należy również przyjąć przepisy dotyczące wsparcia inwestycji na statkach, w szczególności aby zająć się koniecznością restrukturyzacji wspólnotowej floty rybackiej przez udzielanie wsparcia rybakom oraz właścicielom statków rybackich na wymianę silników na nowe o takiej samej lub mniejszej mocy.

- (26) Ponadto należy przyjąć szczegółowe przepisy w celu uwzględnienia specyfiki rybnictwa przybrzeżnego na niewielką skalę.
- (27) Wymagane są środki towarzyszące o charakterze społeczno-gospodarczym w celu przeprowadzenia restrukturyzacji wspólnotowej floty rybackiej.
- (28) Należy określić szczegółowe zasady udzielania świadczeń i rekompensat finansowych rybakom i właścicielom statków rybackich w przypadku tymczasowego zaprzestania działalności połowowej.
- (29) Istotną kwestią dla sektora rybnictwa jest osiągnięcie trwałej równowagi pomiędzy zasobami wodnymi i ich eksploatacją z należyтым uwzględnieniem oddziaływania na środowisko. Należy zatem przyjąć stosowne środki nie tylko w celu chronienia łańcucha żywnościowego, ale i w zakresie akwakultury oraz przemysłu przetwórczego.
- (30) Należy określić szczegółowe zasady udzielania pomocy na rzecz akwakultury, rybołówstwa śródlądowego, przetwórstwa i obrotu produktami rybołówstwa oraz akwakultury, zapewniając jednocześnie ekonomiczną żywotność tych sektorów. W tym celu należy określić ograniczoną liczbę priorytetowych celów w zakresie pomocy oraz skupić się na pomocy strukturalnej w zakresie akwakultury, przetwórstwa i obrotu produktami rybołówstwa oraz akwakultury nakierowanej na mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa ze szczególnym uwzględnieniem mikroprzedsiębiorstw i małych przedsiębiorstw.
- (31) Środki będące przedmiotem wspólnego zainteresowania o szerszym zakresie stosowania niż środki zwykle realizowane przez przedsiębiorstwa prywatne również powinny otrzymywać wsparcie z EFR.
- (32) Istnieje potrzeba zapewnienia środków towarzyszących wspólnej polityce rybackiej, w szczególności ograniczających jej wpływ społeczno-gospodarczy przez wdrożenie lokalnych strategii rozwoju na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów zależnych głównie od rybnictwa.
- (33) Uwzględniając zróżnicowanie warunków i obszarów na terenie całej Wspólnoty, strategia rozwoju obszarów zależnych głównie od rybnictwa powinna stanowić część zintegrowanego podejścia opartego na odpowiedniej strategii terytorialnej i dostosowanego do warunków lokalnych, a także powinna być w maksymalnym stopniu zdecentralizowana, dawać pierwszeństwo partnerom prywatnym działającym na miejscu, opierać się na podejściu oddolnym, umożliwiać uwzględnienie operacji na niewielką skalę oraz zapewniać znaczący udział podmiotów sektora prywatnego.
- (34) W drodze pomocy technicznej EFR powinien zapewniać wsparcie dla ocen, analiz oraz wymiany doświadczeń w celu ułatwiania realizacji programu operacyjnego oraz propagowania innowacyjnych podejść i praktyk zapewniających prostotę i przejrzystość procesu wdrożenia.
- (35) Realizowanie operacji EFR przez państwa członkowskie za pomocą wspólnego zarządzania powinno gwarantować szczegółowość i jakość procesu wdrożenia, wyników operacji i ich oceny, a także należyte zarządzanie finansami oraz nadzór nad nim.
- (36) Skuteczność i wpływ operacji EFR zależy również od ulepszonego i pogłębionego procesu oceny. Należy określić zadania państw członkowskich i Komisji w tym względzie, a także dokonać stosownych uzgodnień w celu zapewnienia rzetelności procesu oceny.
- (37) W interesie dobrze funkcjonującego partnerstwa i właściwego propagowania pomocy wspólnotowej powinna być prowadzona jak najszerza działalność informacyjna i promocyjna na jej temat. Organy zarządzające pomocą powinny być odpowiedzialne za ten aspekt, jak również powinny powiadamiać Komisję o środkach podjętych w tym względzie.
- (38) Właściwe jest ustanowienie pułapów wkładu publicznego dla poszczególnych operacji.
- (39) Właściwe jest również ustanowienie pułapów wkładu EFR w odniesieniu do całości wydatków publicznych na daną oś priorytetową.
- (40) W celu zagwarantowania sprawnej i poprawnej realizacji należy określić obowiązki państw członkowskich w zakresie systemów zarządzania i kontroli, certyfikacji wydatków, a także zapobiegania, wykrywania i korygowania nieprawidłowości oraz naruszeń prawa wspólnotowego. W szczególności konieczne jest ustanowienie warunków zarządzania i kontroli, na podstawie których państwa członkowskie będą zapewniały, że systemy zostały ustanowione i działają w sposób zadowalający.
- (41) Państwa członkowskie powinny przyjąć odpowiednie środki gwarantujące właściwe funkcjonowanie systemów zarządzania i kontroli. W tym celu dla każdego programu operacyjnego należy wyznaczyć instytucję zarządzającą, instytucję certyfikującą i instytucję audytową, a także należy określić ich zadania. Zadania te powinny przede wszystkim dotyczyć należytej realizacji finansowej, organizacji oceny, certyfikacji wydatków, audytu i przestrzegania prawa wspólnotowego. Należy zapewnić regularne spotkania Komisji z odpowiednimi organami krajowymi w celu monitorowania pomocy.

- (42) Należy postanowić, że komitet monitorujący jest organem mianowanym przez państwo członkowskie w celu zapewnienia jakości realizacji programu operacyjnego.
- (43) Wskaźniki oraz sprawozdania z realizacji mają zasadnicze znaczenie dla monitorowania i należy je lepiej zdefiniować, tak by rzetelnie odzwierciedlały postęp oraz jakość realizacji programu operacyjnego.
- (44) Bez uszczerbku dla dotychczasowych uprawnień Komisji w zakresie kontroli finansowej należy wzmocnić współpracę pomiędzy państwami członkowskimi i Komisją w tej dziedzinie.
- (45) Zasady i procedury dotyczące zobowiązań i płatności powinny zostać uproszczone, tak by zapewnić prawidłowy przepływ środków. Płatności zaliczkowe w wysokości 7 % wkładu EFR pomogłyby przyspieszyć realizację programu operacyjnego.
- (46) Obok zawieszenia płatności po wykryciu poważnej nieprawidłowości w systemach zarządzania i kontroli, powinny istnieć inne narzędzia umożliwiające delegowanemu intendentowi wstrzymanie płatności, jeżeli wystąpią wątpliwości dotyczące należytego funkcjonowania systemów lub umożliwiający samej Komisji potrącenie kwot z należnych płatności w przypadku, gdy odnośne państwo członkowskie nie zrealizowało wszystkich pozostałych środków w ramach działań naprawczych.
- (47) W celu zapewnienia właściwego zarządzania środkami Wspólnoty należy udoskonalić proces prognozowania i realizacji wydatków. W tym celu państwa członkowskie powinny regularnie przysyłać Komisji prognozy dotyczące stopnia wykorzystania środków Wspólnoty, a wszelkie opóźnienia w realizacji finansowej powinny skutkować zwrotem zaliczki i automatycznym anulowaniem zobowiązań.
- (48) Procedury zamknięcia powinny zostać uproszczone poprzez umożliwienie państwom członkowskim, które sobie tego życzą, zgodnie z wybranym przez siebie harmonogramem, częściowego zamknięcia programu operacyjnego w odniesieniu do zakończonych operacji; należy stworzyć odpowiednie do tego ramy.
- (49) Środki wymagane do wykonania niniejszego rozporządzenia powinny zostać przyjęte zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji⁽¹⁾ przy wykorzystaniu procedury zarządzania, o której mowa w art. 4 tej decyzji. Jednak w niektórych przypadkach, ze względu na skuteczność, najbardziej odpowiednia jest procedura doradcza, o której mowa w art. 3 tej decyzji.

- (50) Powinny zostać przyjęte szczegółowe przepisy przejściowe w celu umożliwienia przygotowania nowego procesu programowania niezwłocznie po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia oraz zapewnienia nieprzerwanej pomocy dla państw członkowskich do czasu przyjęcia programu operacyjnego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

TYTUŁ I

CELE I OGÓLNE ZASADY POMOCY

ROZDZIAŁ I

Zakres zastosowania i definicje

Artykuł 1

Zakres zastosowania

Niniejsze rozporządzenie ustanawia Europejski Fundusz Rybacki (dalej zwany „EFR”) oraz określa ramy wsparcia wspólnotowego na rzecz zrównoważonego rozwoju sektora rybnactwa, obszarów zależnych głównie od rybnactwa, a także rybołówstwa śródlądowego.

Artykuł 2

Geograficzny zakres zastosowania

1. Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu mają zastosowanie na całym terytorium Wspólnoty.
2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 w przypadku pomocy określonej w rozdziale IV tytułu IV, dotyczącej zrównoważonego rozwoju obszarów zależnych głównie od rybnactwa, państwa członkowskie dokonują wyboru kwalifikujących się obszarów na podstawie kryteriów określonych w art. 43 ust. 3 i 4.

Artykuł 3

Definicje

Na użytek niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- a) „sektor rybnactwa”: sektor gospodarki obejmujący wszelką działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i obrotu produktami rybołówstwa oraz akwakultury;
- b) „rybak”: osoba, której zajęciem – uznanym przez państwo członkowskie – jest zawodowe rybnactwo na pokładzie czynnego statku rybnackiego;
- c) „statek rybnacki”: jakikolwiek statek w rozumieniu art. 3 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 2371/2002;

⁽¹⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23.

- d) „akwakultura”: hodowla lub chów organizmów wodnych przy pomocy technik opracowanych w celu zwiększenia produkcji tych organizmów powyżej naturalnej zdolności środowiska; organizmy takie pozostają własnością osoby fizycznej lub prawnej w ciągu całego stadium hodowli lub chowu, do odłowów włącznie;
- e) „obszar zależny głównie od rybactwa”: obszar obejmujący brzeg morza lub jeziora lub obejmujący stawy lub estuarium rzeczne i charakteryzujący się wysokim poziomem zatrudnienia w sektorze rybactwa;
- f) „mikroprzedsiębiorstwo, małe i średnie przedsiębiorstwo”: mikroprzedsiębiorstwo lub małe lub średnie przedsiębiorstwo, zgodnie z definicjami zawartymi w zaleceniu Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. dotyczącym definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw ⁽¹⁾;
- g) „program operacyjny”: sporządzony przez państwo członkowskie i zatwierdzony przez Komisję jednolity dokument, który zawiera spójny zestaw osi priorytetowych, które należy realizować poprzez pomoc z EFR;
- h) „programowanie”: kilkufazowy proces organizacji, podejmowania decyzji i finansowania, którego celem jest realizacja w perspektywie wieloletniej wspólnego działania Wspólnoty i państw członkowskich ukierunkowanego na osiągnięcie priorytetowych celów EFR;
- i) „oś priorytetowa”: jeden z priorytetów w programie operacyjnym obejmujący grupę powiązanych ze sobą środków posiadających szczególne, wymierne cele;
- j) „środek”: zestaw operacji ukierunkowanych na realizację osi priorytetowej;
- k) „operacja”: projekt wybrany zgodnie z kryteriami ustalonymi przez komitet monitorujący i realizowany przez co najmniej jednego beneficjenta, pozwalający na osiągnięcie celów osi priorytetowej, do której odnosi się ta operacja;
- l) „beneficjent”: osoba fizyczna lub prawna, która jest odbiorcą ostatecznym pomocy publicznej;
- m) „wydatki publiczne”: publiczny wkład w finansowanie operacji, który pochodzi z budżetu państwa, władz regionalnych lub lokalnych, lub też z budżetu Wspólnot Europejskich, i inne podobne wydatki. Za wkład publiczny uznawany jest wkład w finansowanie operacji pochodzący z budżetu podmiotów prawa publicznego, stowarzyszeń lub związków jednej lub więcej władz regionalnych lub lokalnych, lub podmiotów prawa publicznego działających zgodnie z dyrektywą nr 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur przyznawania zamówień publicznych, kontraktów na dostawy publiczne i kontraktów na usługi publiczne ⁽²⁾;
- n) „cel »konwergencja«”: cel działania dla najmniej rozwiniętych państw członkowskich i regionów, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 ⁽³⁾;
- o) „cel inny niż »konwergencja«”: cel obejmujący państwa członkowskie i regiony niekwalifikujące się do celu „konwergencja” określonego w lit. n);
- p) „instytucja pośrednicząca”: każdy podmiot lub instytucja publiczna lub prywatna, za której działania instytucja zarządzająca lub instytucja certyfikująca ponosi odpowiedzialność, lub wykonująca obowiązki w imieniu takiej instytucji w odniesieniu do beneficjentów realizujących operacje;
- q) „nieprawidłowość”: jakiegokolwiek naruszenie przepisu prawa wspólnotowego wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które powoduje lub mogłoby spowodować szkodę w budżecie ogólnym Unii Europejskiej w drodze finansowania nieuzasadnionego wydatku z budżetu ogólnego.

ROZDZIAŁ II

Cele i misje

Artykuł 4

Cele

Pomoc w ramach EFR ma na celu:

- a) wspieranie wspólnej polityki rybołówstwa w celu zapewnienia eksploatacji żywych zasobów wodnych i wsparcie dla akwakultury w celu zapewnienia trwałości w sensie gospodarczym, środowiskowym i społecznym;
- b) wsparcie trwałej równowagi pomiędzy zasobami a zdolnością połowową wspólnotowej floty rybackiej;
- c) wsparcie zrównoważonego rozwoju rybołówstwa śródlądowego;
- d) wzmacnianie konkurencyjności funkcjonujących struktur oraz rozwoju ekonomicznie żywotnych przedsiębiorstw w sektorze rybactwa;
- e) wspieranie ochrony i poprawy stanu środowiska i zasobów naturalnych związanych z sektorem rybactwa;

⁽¹⁾ Dz.U. L 124 z 20.5.2003, str. 36.

⁽²⁾ Dz.U. L 134 z 30.4.2004, str. 114.

⁽³⁾ Dz.U. L 210 z 31.7.2006, str. 25.

- f) wspieranie zrównoważonego rozwoju oraz poprawy jakości życia na obszarach, gdzie prowadzi się działalność należąca do sektora rybactwa;
- g) propagowanie równości kobiet i mężczyzn w procesie rozwoju sektora rybactwa oraz obszarów zależnych głównie od rybactwa.

Artykuł 5

Misje

Wsparcie dla sektora rybactwa udzielane jest w ramach EFR. Środki realizowane na mocy niniejszego rozporządzenia przyczyniają się do osiągnięcia celów określonych w art. 33 Traktatu, jak również celów stanowiących część wspólnej polityki rybołówstwa. Środki te towarzyszą i w razie konieczności uzupełniają inne instrumenty oraz polityki wspólnotowe.

ROZDZIAŁ III

Zasady pomocy

Artykuł 6

Komplementarność, spójność i zgodność

1. EFR udziela pomocy, która uzupełnia działania podejmowane na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym, włączając do nich priorytety Wspólnoty.
2. Komisja i państwa członkowskie zapewniają spójność pomocy udzielanej z EFR z politykami, priorytetami i działaniami Wspólnoty oraz jej komplementarność z innymi instrumentami finansowymi Wspólnoty. Ta spójność i komplementarność znajduje szczególnie odbicie w programie operacyjnym.
3. Operacje finansowane z EFR są zgodne z postanowieniami Traktatu i przyjętymi na ich podstawie aktami prawnymi.
4. Komisja i państwa członkowskie zapewniają zgodnie z zakresem swoich obowiązków koordynację pomiędzy pomocą z EFR a pomocą z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich („EFRROW”) ustanowionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 1290/2005⁽¹⁾, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i innych wspólnotowych instrumentów finansowych.
5. Operacje finansowane z EFR nie zwiększają nakładu połowowego.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) 1290/2005 z dnia 21 czerwca 2005 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej (Dz.U. L 209 z 11.8.2005, str. 1).

Artykuł 7

Pomoc państwa

1. Bez uszczerbku dla ust. 2 niniejszego artykułu, do pomocy udzielanej przez państwa członkowskie na rzecz przedsiębiorstw sektora rybactwa zastosowanie mają art. 87, 88 i 89 Traktatu.
2. Artykuły 87, 88 i 89 Traktatu nie mają zastosowania do wkładów finansowych państw członkowskich na rzecz operacji współfinansowanych z EFR i określonych jako część programu operacyjnego.
3. Przepisy krajowe przewidujące finansowanie ze środków publicznych w szerszym zakresie, niż wynika to z postanowień niniejszego rozporządzenia dotyczących wkładów finansowych, jak określono w ust. 2, podlegają w całości ust. 1.

Artykuł 8

Partnerstwo

1. Cele EFR są osiąganymi w ramach ścisłej współpracy (zwanej dalej „partnerstwem”) pomiędzy Komisją a państwem członkowskim. Państwo członkowskie organizuje, zgodnie z aktualnymi krajowymi zasadami i praktykami, partnerstwo z wyznaczonymi przez siebie organami i podmiotami, takimi jak:
  - a) właściwe organy regionalne, lokalne i inne organy publiczne;
  - b) partnerzy gospodarczy i społeczni;
  - c) inne stosowne podmioty.
2. Państwa członkowskie zapewniają szeroki i skuteczny udział wszystkich odpowiednich podmiotów stosownie do obowiązujących przepisów i praktyk krajowych, uwzględniając potrzebę propagowania równości kobiet i mężczyzn oraz zrównoważonego rozwoju poprzez uwzględnianie ochrony środowiska i warunków poprawy jego stanu.
3. Partnerstwo realizowane jest w pełnej zgodności z uprawnieniami instytucjonalnymi, prawnymi i finansowymi mającymi zastosowanie do danej kategorii partnerów określonych w ust. 1.
4. Partnerstwo obejmuje przygotowanie, wdrożenie, monitorowanie i ocenę programu operacyjnego. Państwa członkowskie zapewniają wszystkim odpowiednim partnerom udział w poszczególnych fazach procesu programowania w okresie przewidzianym dla każdej fazy.
5. Każde państwo członkowskie organizuje konsultacje w sprawie krajowego planu strategicznego w trybie, jaki uznaje za najbardziej stosowny.

Artykuł 9

Proporcjonalność

1. Realizacja programów operacyjnych należy do obowiązków państwa członkowskiego. Obowiązek ten jest realizowany na odpowiednim szczeblu podziału terytorialnego zgodnie ze strukturą instytucjonalną każdego państwa członkowskiego oraz wymogami określonymi w niniejszym rozporządzeniu.

2. Środki stosowane przez Komisję i państwa członkowskie mogą różnić się w zależności od łącznej kwoty wydatków alokowanych dla danego programu operacyjnego. Różnice te występują szczególnie w odniesieniu do środków w zakresie oceny, kontroli i uczestnictwa Komisji w pracach komitetu monitorującego określonego w art. 63, a także rocznych sprawozdań z realizacji programów operacyjnych.

Artykuł 10

Podział zarządzania

1. Budżet wspólnotowy przeznaczony na EFR wykonywany jest w ramach podziału zarządzania między państwa członkowskie a Komisję zgodnie z art. 53 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich⁽¹⁾, z wyjątkiem pomocy technicznej, o której mowa w art. 46 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, która jest wdrażana przez Komisję w drodze zarządzania bezpośredniego.

Zasadę należytego zarządzania finansami stosuje się zgodnie z art. 48 ust. 2 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 1605/2002.

2. Komisja wykonuje swoje obowiązki związane z wykonywaniem budżetu ogólnego Unii Europejskiej w następujący sposób:

- a) Komisja sprawdza istnienie i prawidłowe funkcjonowanie systemów zarządzania i kontroli w państwach członkowskich zgodnie z art. 70 i 73;
- b) Komisja wstrzymuje bieg terminu lub zawiesza płatności w całości lub w części zgodnie z art. 88 i 89, w przypadku gdy zawiodą krajowe systemy zarządzania i kontroli, oraz stosuje inne wymagane korekty finansowe zgodnie z procedurami opisanymi w art. 98 i 99;
- c) Komisja sprawdza zwroty płatności zaliczkowych i automatycznie anuluje zobowiązania budżetowe zgodnie z art. 81 ust. 2 i art. 90–94.

3. Do pomocy udzielanej z EFR zastosowanie mają postanowienia tytułu II części drugiej rozporządzenia (WE, Euratom) nr 1605/2002.

⁽¹⁾ Dz.U. L 248 z 16.9.2002, str. 1.

Artykuł 11

Równość mężczyzn i kobiet

Państwa członkowskie i Komisja zapewniają propagowanie równości mężczyzn i kobiet oraz uwzględnienia perspektywy płci na poszczególnych etapach wdrażania EFR, w tym na etapie jego opracowywania, wdrażania, monitorowania i oceny.

Państwa członkowskie zapewniają wspieranie operacji zwiększających rolę kobiet w sektorze rybnactwa.

ROZDZIAŁ IV

Ramy finansowe

Artykuł 12

Środki i koncentracja

1. Środki dostępne na pokrycie zobowiązań z EFR w okresie 2007–2013 wynoszą 3 849 mln EUR według cen z 2004 r., zgodnie z rocznym podziałem określonym w załączniku I.

2. 0,8 % środków, o których mowa w ust. 1, przeznacza się na pomoc techniczną dla Komisji, jak określono w art. 46 ust. 1.

3. Do celów programowania, a następnie uwzględnienia w ogólnym budżecie Unii Europejskiej, kwoty, o których mowa w ust. 1, podlegają indeksacji w wysokości 2 % rocznie.

4. Podział środków budżetowych określonych w ust. 1 i nieprzydzielonych zgodnie z ust. 2 dokonywany jest w sposób pozwalający na osiągnięcie znacznej koncentracji na regionach kwalifikujących się zgodnie z celem „konwergencja”.

Artykuł 13

Maksymalny poziom przesunięć

1. Aby przyczynić się do osiągnięcia celów odpowiedniej koncentracji środków przeznaczonych na spójność w najmniej rozwiniętych regionach i państwach członkowskich oraz zmniejszenia dysproporcji w poziomach średniej intensywności pomocy na mieszkańca, wynikających ze stosowania ograniczeń, maksymalny pułap przesunięcia z funduszy, określonych w ust. 2, do każdego poszczególnego państwa członkowskiego na mocy niniejszego rozporządzenia jest następujący:

- dla państw członkowskich, których średni DNB na mieszkańca (PSN) w latach 2001–2003 jest niższy niż 40 % średniej UE-25: 3,7893 % ich PKB,
- dla państw członkowskich, których średni DNB na mieszkańca (PSN) w latach 2001–2003 jest równy lub wyższy niż 40 % niższy niż 50 % średniej UE-25: 3,7135 % ich PKB,

- dla państw członkowskich, których średni DNB na mieszkańca (PSN) w latach 2001–2003 jest równy lub wyższy niż 50 % i niższy niż 55 % średniej UE-25: 3,6188 % ich PKB,
- dla państw członkowskich, których średni DNB na mieszkańca (PSN) w latach 2001–2003 jest równy lub wyższy niż 55 % i niższy niż 60 % średniej UE-25: 3,5240 % ich PKB,
- dla państw członkowskich, których średni DNB na mieszkańca (PSN) w latach 2001–2003 jest równy lub wyższy niż 60 % i niższy niż 65 % średniej UE-25: 3,4293 % ich PKB,
- dla państw członkowskich, których średni DNB na mieszkańca (PSN) w latach 2001–2003 jest równy lub wyższy niż 65 % i niższy niż 70 % średniej UE-25: 3,3346 % ich PKB,
- dla państw członkowskich, których średni DNB na mieszkańca (PSN) w latach 2001–2003 jest równy lub wyższy niż 70 % i niższy niż 75 % średniej UE-25: 3,2398 % ich PKB,
- powyżej tego poziomu, maksymalny poziom przesunięć jest zmniejszany o 0,09 punktu procentowego PKB za każde kolejne 5 punktów procentowych DNB na mieszkańca (PSN) w latach 2001–2003 w porównaniu ze średnią UE-25.

2. Pułapy, o których mowa w ust. 1, obejmują roczne środki przyznane z EFR na rzecz danego państwa członkowskiego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, a także z EFRR, EFS i Funduszu Spójności zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1083/2006, w tym w ramach wkładu z EFRR w finansowanie transgranicznego aspektu Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa oraz Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej, a także z części środków EFRROW, pochodzących z sekcji orientacji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej.

3. Obliczenia PKB dokonywane przez Komisję opierają się na danych statystycznych opublikowanych w kwietniu 2005 r. Poszczególne krajowe stopy wzrostu PKB na lata 2007–2013 prognozowane przez Komisję w kwietniu 2005 r. są stosowane oddzielnie do każdego państwa członkowskiego.

Artykuł 14

Podział finansowy

Komisja dokonuje orientacyjnych podziałów środków dla państw członkowskich dostępnych na okres programowania 2007–2013, wyodrębniając udział na realizację celu „konwergencja” na podstawie następujących kryteriów:

- a) wielkość sektora rybactwa w państwie członkowskim;

- b) skala dostosowań wymaganych w zakresie nakładu połowowego;

oraz

- c) poziom zatrudnienia w sektorze rybactwa,

biorąc pod uwagę szczególne sytuacje i potrzeby oraz przyznane wcześniej środki.

TYTUŁ II

PODEJŚCIE STRATEGICZNE

ROZDZIAŁ I

Krajowy plan strategiczny

Artykuł 15

Krajowy plan strategiczny

1. Każde państwo członkowskie przyjmuje, po przeprowadzeniu odpowiednich konsultacji z partnerami, krajowy plan strategiczny dotyczący sektora rybactwa i przedkłada go Komisji najpóźniej wraz z programem operacyjnym.

Krajowy plan strategiczny jest przedmiotem dialogu pomiędzy państwem członkowskim a Komisją.

2. Krajowy plan strategiczny zawiera, o ile jest to istotne dla państwa członkowskiego, streszczenie wszystkich aspektów wspólnej polityki rybołówstwa oraz określa priorytety, cele, szacunkową kwotę wymaganych publicznych zasobów finansowych i terminy jego realizacji ze szczególnym uwzględnieniem strategii na rzecz:
  - a) zarządzania wspólnotową flotą rybacką i jej dostosowania, w szczególności dostosowania nakładu i zdolności połowowej do ewolucji zasobów łowisk, propagowania przyjaznych dla środowiska metod połowowych oraz zrównoważonego rozwoju działalności połowowej;
  - b) zrównoważonego rozwoju sektora akwakultury;
  - c) zrównoważonego rozwoju przetwórstwa i obrotu produktami rybołówstwa oraz akwakultury;
  - d) zrównoważonego rozwoju rybołówstwa śródlądowego;
  - e) zrównoważonego rozwoju obszarów zależnych głównie od rybactwa, w tym kryteriów określania obszarów priorytetowych;
  - f) konkurencyjności sektora rybactwa, w tym poprawy jego struktury, organizacji i środowiska pracy;

- g) zachowywania zasobów ludzkich w sektorze rybactwa, w szczególności poprzez podnoszenie kwalifikacji zawodowych, gwarantowanie trwałego zatrudnienia i poprawę pozycji i roli kobiet;
- h) ochronę i poprawę stanu środowiska wodnego związanego z sektorem rybactwa.
3. Ponadto krajowy plan strategiczny zawiera, o ile jest to istotne dla państwa członkowskiego, odpowiednie dodatkowe informacje dotyczące priorytetów, celów, szacunkowej kwoty wymaganych publicznych zasobów finansowych i terminów ze szczególnym uwzględnieniem strategii na rzecz:
- a) spełnienia wymogów w zakresie inspekcji i kontroli działalności połowowej oraz gromadzenia danych i informacji na temat wspólnej polityki rybołówstwa;
- b) podaży produktów rybactwa oraz rozwoju działalności połowowej poza wodami Wspólnoty.

ROZDZIAŁ II

Działania powdrożeniowe w zakresie strategii

Artykuł 16

Debata poświęcona strategii

1. Do dnia 31 grudnia 2011 r. Komisja zorganizuje debatę z państwami członkowskimi, dotyczącą zawartości oraz postępów w realizacji krajowych planów strategicznych na podstawie pisemnych informacji przekazanych przez państwa członkowskie, mając na uwadze zachęcenie państw członkowskich do wymiany wzorców postępowania.
2. Komisja informuje Parlament Europejski, Radę, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny oraz Komitet Regionów o wynikach debaty, o której mowa w ust. 1.

TYTUŁ III

PROGRAMOWANIE

ROZDZIAŁ I

Przepisy ogólne dotyczące EFR

Artykuł 17

Opracowanie i zatwierdzenie programu operacyjnego

1. Poszczególne państwa członkowskie opracowują program operacyjny w celu realizacji polityki i priorytetów, które mają być współfinansowane z EFR. Program operacyjny jest spójny z krajowym planem strategicznym.

2. Działalność EFR przyjmuje formę jednego pojedynczego programu operacyjnego dla każdego państwa członkowskiego, zgodnie z jego strukturą krajową.

3. Państwo członkowskie opracowuje swój program operacyjny po zakończeniu ścisłych konsultacji z partnerami regionalnymi, lokalnymi, gospodarczymi i społecznymi z sektora rybactwa oraz innymi odpowiednimi podmiotami zgodnie z ich strukturą krajową i partnerstwem, o którym mowa w art. 8.

4. Państwo członkowskie przedkłada Komisji propozycję programu operacyjnego zawierającą wszystkie elementy określone w art. 20 w terminie pozwalającym na jego jak najszybsze przyjęcie.

5. Komisja dokonuje oceny proponowanego programu operacyjnego w celu stwierdzenia, czy przyczynia się on do realizacji celów określonych w art. 4, wytycznych określonych w art. 19 oraz odpowiedniej części krajowego planu strategicznego, uwzględniając ocenę *ex ante*, o której mowa w art. 48.

W przypadku uznania przez Komisję, w terminie dwóch miesięcy od otrzymania proponowanego programu operacyjnego, że program ten nie jest spójny z celami określonymi w art. 4, wytycznymi określonymi w art. 19 lub z odpowiednią częścią krajowego planu strategicznego, może ona zwrócić się do państwa członkowskiego o przekazanie jej wszelkich niezbędnych informacji dodatkowych oraz, w razie potrzeby, o stosowne skorygowanie proponowanego programu.

6. Następnie państwo członkowskie przedkłada swój program operacyjny Komisji, która podejmuje decyzję w sprawie jego zatwierdzenia możliwie jak najszybciej, lecz nie później niż cztery miesiące po jego przedłożeniu.

Artykuł 18

Okres trwania i korekta programu operacyjnego

1. Program operacyjny obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.

2. Program operacyjny może zostać poddany powtórnej analizie w przypadku zaistnienia znacznych trudności w jego realizacji lub znaczących zmian strategicznych, lub też przez wzgląd na wymogi należytego zarządzania i, w razie konieczności, jest korygowany na pozostały okres z inicjatywy państwa członkowskiego lub Komisji, za zgodą zainteresowanego państwa członkowskiego, po uzyskaniu zgody komitetu monitorującego określonego w art. 63.

Korekta dokonywana jest ze szczególnym uwzględnieniem oceny okresowej, rocznych sprawozdań z realizacji oraz corocznych analiz określonych odpowiednio w art. 49, 67 i 69, a także istotnych zmian we wspólnej polityce rybackiej.

3. Komisja podejmuje decyzję dotyczącą wniosków o korektę programu operacyjnego niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie dwóch miesięcy od przedłożenia przez państwo członkowskie wniosku, o ile treść skorygowanego programu operacyjnego jest zgodna z art. 20. Określa się szczegółowe przepisy, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

Artykuł 19

Wytyczne dla programu operacyjnego

Przy opracowywaniu i realizacji programu operacyjnego, o którym mowa w art. 17, państwa członkowskie uwzględniają następujące wytyczne:

- a) spójność z zasadami wspólnej polityki rybołówstwa i krajowym planem strategicznym w celu osiągnięcia w szczególności stałej i trwałej równowagi pomiędzy zdolnością połowową a możliwościami połowowymi;
- b) poprawa harmonijnego, zrównoważonego i trwałego rozwoju działalności gospodarczej, zatrudnienia i zasobów ludzkich, jak również ochrony środowiska i poprawy jego stanu;
- c) adekwatne rozdzielanie dostępnych środków finansowych pomiędzy osiami priorytetowymi, a w szczególności, w odpowiednich przypadkach, finansowanie na odpowiednim poziomie operacji, o których mowa w tytule IV rozdział I (oś priorytetowa 1: środki na rzecz dostosowania wspólnotowej floty rybackiej);
- d) promowanie operacji przyczyniających się do realizacji strategii lizbońskiej.

Zachęca się do realizacji operacji mających na celu promowanie stałego poziomu zatrudnienia w sektorze rybactwa, w szczególności poprzez poprawę jakości miejsc pracy, umożliwienie młodzieży dostępu do zawodu oraz stymulowanie innowacji w sektorze;

- e) promowanie operacji przyczyniających się do realizacji strategii z Göteborga, a w szczególności operacji wpływających pozytywnie na wymiar środowiskowy sektora rybactwa.

Zachęca się do realizacji operacji mających na celu zmniejszenie oddziaływania sektora rybactwa na środowisko oraz promowanie przyjaznych środowisku metod produkcji;

- f) poprawa sytuacji zasobów ludzkich w sektorze rybactwa poprzez operacje mające na celu podnoszenie i zwiększanie różnorodności umiejętności zawodowych, rozwój uczenia się przez całe życie oraz poprawę warunków i bezpieczeństwa pracy;

- g) zachęcanie do realizacji operacji o dużej wartości dodanej poprzez rozwój zdolności do innowacji, co pociąga za sobą wysokie normy jakości i zaspokojenie potrzeb konsumentów w zakresie produktów rybołówstwa i akwakultury.

Zachęca się do realizacji operacji mających na celu propagowanie wśród konsumentów przejrzystości przyjaznych dla środowiska metod produkcyjnych;

- h) przyczynianie się do poprawy podaży na wspólnotowy rynek produktów rybołówstwa i akwakultury oraz do zrównoważonego rozwoju tego rynku;
- i) promowanie, podczas kolejnych etapów realizacji programu operacyjnego, równowagi płci w sektorze rybactwa poprzez operacje mające na celu w szczególności zmniejszenie podziałów rynku pracy ze względu na płeć;
- j) promowanie integralnego zrównoważonego rozwoju obszarów zależnych głównie od rybactwa poprzez rozwój ich potencjału i poprawę jakości życia;
- k) w odpowiednich przypadkach, poprawa zdolności instytucjonalnych i administracyjnych w celu właściwego zarządzania wspólną polityką rybołówstwa oraz skuteczną realizacją programu operacyjnego.

Artykuł 20

Treść programu operacyjnego

1. Program operacyjny zawiera:
  - a) skróty opis uwzględniający mocne i słabe strony, dotyczący sytuacji kwalifikujących się do pomocy obszarów objętych tą polityką;
  - b) opis i uzasadnienie wybranych osi priorytetowych, z uwzględnieniem odpowiedniej części krajowego planu strategicznego i wytycznych określonych w art. 19 oraz oczekiwanego wpływu na podstawie oceny *ex ante* określonej w art. 48;
  - c) szczegółowe cele określone dla każdej osi priorytetowej. Cele te zostają skwantyfikowane, o ile poddają się kwantyfikacji, z wykorzystaniem ograniczonej liczby wskaźników, z uwzględnieniem zasady proporcjonalności. Wskaźniki muszą umożliwiać pomiar postępów w odniesieniu do sytuacji wyjściowej oraz skuteczność szczegółowych celów określonych dla każdej osi priorytetowej;
  - d) skrócony opis głównych środków przewidzianych w celu wdrożenia osi priorytetowych;

e) w odpowiednich przypadkach, informacje o komplementarności ze środkami w ramach EFRROW, Funduszy Strukturalnych oraz Funduszu Spójności;

TYTUŁ IV

OSIE PRIORYTETOWE

f) plan finansowy zawierający dwie tabele, z których każda ukazuje osobno, w odpowiednich przypadkach, środki przeznaczone na cel „konwergencja” i na cele inne niż „konwergencja”:

ROZDZIAŁ I

Oś priorytetowa 1: środki na rzecz dostosowania wspólnotowej floty rybackiej

i) tabela przedstawiająca podział na każdy rok ogólnej kwoty środków mających stanowić wkład EFR;

Artykuł 21

Zakres

ii) tabela określająca, dla całego okresu programowania oraz dla każdej osi priorytetowej, kwotę środków mających stanowić wkład Wspólnoty oraz wkład krajowych środków publicznych, stawkę wkładu z EFR dla każdej osi priorytetowej oraz kwotę środków przeznaczonych na pomoc techniczną;

Wsparcie z EFR mające na celu dostosowanie wspólnotowej floty rybackiej dotyczy:

g) przepisy wykonawcze do programu operacyjnego obejmujące:

a) pomocy publicznej dla właścicieli statków rybackich i rybaków, których dotyczą plany dostosowania nakładu połowowego stanowiące część:

i) wyznaczenie przez państwo członkowskie podmiotów określonych w art. 58;

i) planów odbudowy, o których mowa w art. 5 rozporządzenia (WE) nr 2371/2002;

ii) opis systemów oceny i monitorowania oraz składu komitetu monitorującego określonego w art. 63;

ii) środków nadzwyczajnych, o których mowa w art. 7 i 8 rozporządzenia (WE) nr 2371/2002;

iii) informacje o organie właściwym dla otrzymywania płatności pochodzących z Komisji oraz o podmiocie lub podmiotach odpowiedzialnych za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów;

iii) nieprzedłużenia umów w sprawie rybactwa pomiędzy Wspólnotą a państwem trzecim lub znaczącej redukcji możliwości połowowych na podstawie umowy międzynarodowej lub innych uzgodnień;

iv) określenie procedur w zakresie uruchomienia i obiegu przepływów finansowych w celu zapewnienia ich przejrzystości;

iv) planów zarządzania, o których mowa w art. 6 rozporządzenia (WE) nr 2371/2002;

v) elementy mające na celu zapewnienie informacji na temat programu operacyjnego i jego promocji zgodnie z art. 51;

v) środków, o których mowa w art. 9 i 10 rozporządzenia (WE) nr 2371/2002;

vi) opis procedur uzgodnionych przez Komisję i państwo członkowskie dla wymiany danych w formie elektronicznej w celu spełnienia wymagań dotyczących płatności, monitorowania i oceny, określonych w niniejszym rozporządzeniu;

vi) krajowych planów wycofania się z floty w ramach obowiązków określonych w art. 11–16 rozporządzenia (WE) nr 2371/2002 dotyczących dostosowania zdolności połowowej wspólnotowej floty rybackiej;

h) informacje dotyczące stosowania art. 8.

b) pomocy publicznej z tytułu tymczasowego zaprzestania działalności połowowej zgodnie z art. 24 ust. 1 pkt (vii);

c) inwestycji na pokładzie statków rybackich i selektywności zgodnie z art. 25;

2. Dla każdej osi priorytetowej określonej w tytule IV państwo członkowskie ustanawia w ramach swego programu operacyjnego warunki i procedury ich stosowania. Program zawiera w szczególności jasne określenie celu każdej z planowanych osi priorytetowych.

d) pomocy publicznej dla rybactwa przybrzeżnego na niewielką skalę zgodnie z art. 26;

- e) rekompensaty społeczno-gospodarczej w celu zarządzania wspólnotową flotą rybacką zgodnie z art. 27;
- f) pomocy publicznej w ramach planów ratowania i restrukturyzacji zgodnie z Wytocznymi wspólnotowymi dotyczącymi pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw ⁽¹⁾.
- c) zmiany jego przeznaczenia na tworzenie sztucznych raf. Państwa członkowskie przed realizacją takich operacji zapewniają uprzednie przeprowadzenie oceny ich oddziaływania na środowisko oraz gwarantują ich wkład w realizację celów, o których mowa w art. 38 ust. 2 lit. a).

Artykuł 22

Treść planów dostosowania nakładu połowowego

1. Każde państwo członkowskie określa w swoim krajowym planie strategicznym politykę dostosowania nakładu połowowego w celu wypełnienia zobowiązań określonych w art. 11 ust. 1 rozporządzenia (WE) 2371/2002. Pierwszeństwo przyznaje się finansowaniu operacji, o których mowa w art. 21 lit. a) pkt (i).
2. Plany dostosowania nakładu połowowego mogą obejmować wszystkie stosowne środki określone w niniejszym rozdziale.
3. W przypadkach określonych w art. 21 lit. a) pkt (i), (ii) i (iv) plany dostosowania nakładu połowowego są przyjmowane przez państwa członkowskie w terminie sześciu miesięcy od daty podjęcia decyzji przez Radę lub Komisję.

W przypadkach określonych w art. 21 lit. a) pkt (iii) plany dostosowania nakładu połowowego dotyczące odnośnych statków rybackich i rybaków są przyjmowane przez państwa członkowskie w terminie sześciu miesięcy od daty otrzymania zawiadomienia Komisji.

4. Każdego roku państwa członkowskie ogłaszają w rocznym i w końcowym sprawozdaniu z realizacji, o którym mowa w art. 67, wyniki osiągnięte w ramach realizacji krajowego planu dostosowania nakładu połowowego. Wyniki są mierzone przy użyciu stosownych wskaźników określonych w programach operacyjnych.

Artykuł 23

Pomoc publiczna z tytułu trwałego zaprzestania działalności połowowej

1. EFR przyczynia się do finansowania trwałego zaprzestania działalności połowowej statków rybackich pod warunkiem, że zaprzestanie takie stanowi część planu dostosowania nakładu połowowego, o którym mowa w art. 21 lit. a). Trwałe zaprzestanie działalności połowowej statku rybackiego następuje jedynie w drodze:

- a) zezłomowania statku rybackiego;
- b) przekwalifikowania go na działalność niezwiązaną z rybacstwem, pod banderą państwa członkowskiego i z rejestracją we Wspólnocie;

⁽¹⁾ Dz.U. C 244 z 1.10.2004, str. 2.

Pomoc publiczna wypłacana właścicielom statków rybackich z tytułu trwałego zaprzestania działalności połowowej odnosi się do zdolności połowowej statku rybackiego i, w stosownych przypadkach, związanych z tym licencji połowowych.

2. Trwałe zaprzestanie działalności połowowej statków rybackich jest planowane w formie krajowych planów wycofania się z floty, których czas trwania nie przekracza dwóch lat od ich wejścia w życie.

3. W celu ułatwienia realizacji planów dostosowania nakładu połowowego państwa członkowskie mogą ogłaszać przetargi lub zaproszenia do składania ofert.

Państwa członkowskie mogą również określić poziom pomocy publicznej, uwzględniając najlepszy stosunek kosztów do skuteczności na podstawie obiektywnych kryteriów, takich jak:

- a) cena statku rybackiego na rynku krajowym lub jego wartość ubezpieczeniowa;
- b) obroty statku rybackiego;
- c) wiek statku rybackiego oraz jego tonaż wyrażony w GT lub moc silnika wyrażona w kW.

Artykuł 24

Pomoc publiczna z tytułu tymczasowego zaprzestania działalności połowowej

1. EFR może wspierać finansowanie środków pomocowych na rzecz tymczasowego zaprzestania działalności połowowej rybaków i właścicieli statków rybackich w latach 2007–2013 przez okres:

- i) 12 miesięcy, który może zostać przedłużony o nie więcej niż 12 miesięcy, w związku z planami dostosowania nakładu połowowego, o których mowa w art. 21 lit. a) pkt (i);
- ii) trzech miesięcy, w przypadku przyjętych przez państwa członkowskie środków nadzwyczajnych określonych w art. 8 rozporządzenia (WE) nr 2371/2002, w związku z planami dostosowania nakładu połowowego, o których mowa w art. 21 lit. a) pkt (ii);

- iii) sześciu miesięcy, w przypadku przyjętych przez Komisję środków nadzwyczajnych określonych w art. 7 rozporządzenia (WE) nr 2371/2002, w związku z planami dostosowania nakładu połowowego, o których mowa w art. 21 lit. a) pkt (ii);
- iv) sześciu miesięcy, który może zostać przedłużony o nie więcej niż sześć miesięcy, w związku z planami dostosowania nakładu połowowego, o których mowa w art. 21 lit. a) pkt (iii);
- v) ośmiu miesięcy, w związku z planami dostosowania nakładu połowowego, o których mowa w art. 21 lit. a) pkt (iv) oraz planami zarządzania przyjętych na szczeblu krajowym w ramach wspólnotowych środków na rzecz ochrony zasobów oraz w przypadkach, gdy takie plany przewidują stopniowe zmniejszanie nakładu połowowego;
- vi) trzech miesięcy, w związku z planami ratowania i restrukturyzacji, o których mowa w art. 21 lit. f), przez okres wymiany silników;
- vii) sześciu miesięcy, w przypadku kłeski żywiolowej, zamknięć łowisk, o których zdecydowały państwa członkowskie z przyczyn dotyczących zdrowia publicznego lub innych nadzwyczajnych zdarzeń niebędących wynikiem zastosowania środków na rzecz ochrony zasobów.

2. Udział finansowy EFR w środkach określonych w ust. 1 pkt (i)–(vi) na państwo członkowskie w ciągu całego okresu 2007–2013 nie może przekroczyć wyższego z dwóch następujących progów: 1 mln EUR lub 6 % pomocy finansowej Wspólnoty dla sektora w danym państwie członkowskim.

Progi te mogą jednak zostać przekroczone zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

3. Sezonowe zawieszenie połowów o powtarzalnym charakterze nie jest brane pod uwagę przy przyznawaniu świadczeń lub rekompensat na podstawie niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 25

Inwestycje na statkach rybackich i selektywność

1. EFR może mieć udział w finansowaniu sprzętu i modernizacji pięcioletnich lub starszych statków rybackich tylko zgodnie z warunkami określonymi w niniejszym artykule, a także zgodnie z przepisami rozdziału III rozporządzenia (WE) nr 2371/2002.

2. Inwestycje takie mogą dotyczyć poprawy bezpieczeństwa na pokładzie, warunków pracy, higieny, jakości produktów, wydajności energetycznej oraz selektywności, pod warunkiem że nie zwiększają one zdolności statków rybackich do prowadzenia połowów.

Nie przyznaje się pomocy na budowę statków rybackich ani na powiększenie ładowni.

3. EFR może mieć udział w finansowaniu jednej wymiany silnika dla danego statku, pod warunkiem że:

- a) w przypadku statków określonych w art. 26 ust. 1 nowy silnik będzie miał tę samą lub mniejszą moc niż stary;
- b) w przypadku statków o długości całkowitej poniżej 24 m innych niż statki, o których mowa w lit a), nowy silnik będzie miał moc przynajmniej o 20 % mniejszą niż stary;
- c) w przypadku trawlerów o długości całkowitej ponad 24 m, nowy silnik będzie miał moc przynajmniej o 20 % mniejszą niż stary, statek podlega planowi ratowania i restrukturyzacji, o którym mowa w art. 21 lit. f), i zostanie przystosowany do metody połowów, przy której zużywa się mniej paliwa.

4. Zmniejszenie mocy silnika, o której mowa w ust. 3 lit. b) i c), może zostać osiągnięte przez grupę statków dla każdej kategorii statków, o których mowa w lit. b) i c) tego ustępu.

5. Warunki realizacji operacji przewidzianych w ust. 4 mogą zostać określone zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

6. EFR może mieć udział w finansowaniu sprzętu i prac modernizacyjnych:

- a) umożliwiających przechowywanie na pokładzie odłowów, których odrzut przestał być dozwolony;
- b) w ramach projektów obejmujących przygotowanie lub próby nowych środków technicznych przez ograniczony okres ustalony przez Radę lub Komisję;
- c) służących do ograniczenia wpływu rybackiego na gatunki niekomercyjne;
- d) służących do ograniczenia wpływu rybackiego na ekosystemy i dno morskie;
- e) służących do ochrony połowów i narzędzi połowowych przed drapieżnikami, włącznie ze zmianą materiału części sprzętu połowowego, pod warunkiem że nie zwiększa to nakładu połowowego lub nie pogarsza selektywności sprzętu połowowego i że zostaną zastosowane odpowiednie środki w celu uniknięcia fizycznego zagrożenia dla drapieżników.

7. EFR może mieć udział w finansowaniu inwestycji na rzecz selektywności narzędzi połowowych, w tym do dwu wymian narzędzi połowowych w okresie 2007–2013, pod warunkiem że:

a) dany statek rybacki objęty planem dostosowania nakładu połowowego, o którym mowa w art. 21 lit. a) pkt (i), dokonuje zmiany swojej metody połowowej i przechodzi z danego łowiska na inne, w którym stan zasobów umożliwia prowadzenie połowów;

lub

b) nowe narzędzia są bardziej selektywne oraz spełniają uznane kryteria i praktyki w zakresie ochrony środowiska, które wykraczają poza zakres zobowiązań wynikających z obowiązującego prawa wspólnotowego.

8. EFR może mieć udział w finansowaniu pierwszej wymiany narzędzi połowowych:

a) w celu zapewnienia ich zgodności z nowymi wymogami technicznymi dotyczącymi selektywności określonymi w prawie wspólnotowym. Pomoc może być udzielana do momentu, gdy standardy te zaczną obowiązywać lub wyjątkowo przez krótki okres po tej dacie, który może zostać określony w danych przepisach wspólnotowych;

b) dla ograniczenia wpływu rybactwa na gatunki niekomercyjne.

Artykuł 26

Rybactwo przybrzeżne na niewielką skalę

1. Na użytek niniejszego artykułu termin „rybactwo przybrzeżne na niewielką skalę” oznacza połowy prowadzone przez statki rybackie o długości całkowitej poniżej 12 metrów i niekorzystające z narzędzi połowowych ciągnionych, które są wyszczególnione w tabeli 3 załącznika I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 26/2004 z dnia 30 grudnia 2003 r. dotyczącego rejestru statków rybackich Wspólnoty (¹).

2. W przypadku finansowania z EFR środków na podstawie art. 25 na rzecz rybactwa przybrzeżnego na niewielką skalę wysokość udziału prywatnych środków finansowych przedstawiona w grupie 2 tabeli zawartej w załączniku II może ulec obniżeniu o 20 punktów procentowych.

3. EFR może mieć udział w finansowaniu środków społeczno-gospodarczych przewidzianych w art. 27 na rzecz rybactwa przybrzeżnego na niewielką skalę.

4. EFR może mieć udział w wypłacie premii na rzecz rybaków i właścicieli statków rybackich zajmujących się rybactwem przybrzeżnym na niewielką skalę w celu:

a) poprawy zarządzania i kontroli warunków dostępu do niektórych obszarów połowowych;

b) wspierania organizacji produkcji, przetwórstwa i łańcucha zbytu produktów rybactwa;

c) zachęcania do dobrowolnych działań na rzecz obniżania nakładu połowowego w celu ochrony zasobów;

d) zachęcania do stosowania innowacji technicznych (bardziej selektywne techniki połowowe wykraczające poza wymogi prawa wspólnotowego lub innowacje mające na celu ochronę narzędzi połowowych i połowów przed drapieżnikami), które nie zwiększają nakładu połowowego;

e) poprawy kwalifikacji zawodowych i szkoleń w zakresie bezpieczeństwa.

Artykuł 27

Rekompensata społeczno-gospodarcza w celu zarządzania wspólnotową flotą rybacką

1. EFR może mieć udział w finansowaniu środków społeczno-gospodarczych proponowanych przez państwa członkowskie na rzecz rybaków dotkniętych zmianami w zakresie rybactwa, które to środki obejmują:

a) dywersyfikację działalności w celu propagowania zróżnicowanego zatrudnienia dla rybaków;

b) podnoszenie kwalifikacji zawodowych, zwłaszcza wśród młodych rybaków;

c) programy szkoleń przekwalifikowujących na zawody spoza rybactwa morskiego;

d) wcześniejsze odejścia z sektora rybactwa, w tym wcześniejsze emerytury;

e) nieodnawialną rekompensatę dla rybaków, którzy przepracowali jako rybacy na pokładzie statku co najmniej dwanaście miesięcy, pod warunkiem że statek rybacki, na którym byli zatrudnieni, został objęty trwałym zaprzestaniem działalności połowowej w rozumieniu art. 23. Rekompensata ta podlega proporcjonalnemu zwrotowi w przypadku powrotu beneficjentów do pracy w zawodzie rybaka w terminie krótszym niż jeden rok od czasu wypłacenia im rekompensaty.

(¹) Dz.U. L 5 z 9.1.2004, str. 25.

2. EFR może mieć udział w finansowaniu indywidualnych premii dla rybaków poniżej 40 roku życia, którzy wykażą, że pracowali jako rybacy przynajmniej pięć lat lub mają odpowiednie przeszkolenie zawodowe, i którzy nabywają po raz pierwszy częściowe lub całkowite prawo własności do statku rybackiego z wyposażeniem do połowów morskich i o długości całkowitej poniżej 24 m, którego wiek wynosi między 5 a 30 lat.

3. Premia taka nie może przekroczyć 15 % kosztu nabycia własności ani przekroczyć kwoty 50 000 EUR.

4. Warunki określone w ust. 1 lit e) i w ust. 2 mogą zostać zmodyfikowane zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

ROZDZIAŁ II

Oś priorytetowa 2: akwakultura, rybołówstwo śródlądowe, przetwarzanie i obrót produktami rybołówstwa i akwakultury

Artykuł 28

Zakres interwencji w produkcję w dziedzinie akwakultury

1. Wsparcie dla akwakultury może obejmować:

- a) środki na rzecz inwestycji produkcyjnych w akwakulturę;
- b) środki na rzecz środowiska wodnego;
- c) środki na rzecz zdrowia publicznego;
- d) środki na rzecz zdrowia zwierząt.

2. Przeniesienie własności przedsiębiorstwa nie stanowi podstawy do uzyskania pomocy ze strony Wspólnoty.

3. Wsparcie na podstawie ust. 1 może przyczyniać się do uczenia się przez całe życie.

4. W odniesieniu do operacji określonych w art. 29, 31 i 32, realizowanych w celu zapewnienia zgodności ze normami ustanowionymi na podstawie prawa wspólnotowego w dziedzinie środowiska, zdrowia ludzi lub zwierząt, higieny lub dobrostanu zwierząt, pomoc może być udzielana do momentu, gdy normy te staną się wiążące dla przedsiębiorstw.

5. Państwa członkowskie zapewniają odpowiednie mechanizmy w celu uniknięcia efektów przeciwnych do zamierzonych, w szczególności ryzyka stworzenia nadmiaru zdolności produkcyjnej lub negatywnego wpływu na ochronę zasobów rybactwa.

6. Dla operacji, o których mowa w załączniku II do dyrektywy Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko ⁽¹⁾, pomoc zostaje przyznana wyłącznie w wypadku, gdy dostarczono informacje określone w załączniku IV do tej dyrektywy.

Artykuł 29

Środki na rzecz inwestycji produkcyjnych w akwakulturę

1. EFR może wspierać inwestycje w zakresie budowy, rozbudowy, wyposażenia i modernizacji instalacji produkcyjnych, w szczególności mających na celu poprawę warunków pracy, higieny, zdrowia ludzi i zwierząt oraz jakości produktów, zmniejszenia negatywnego lub wspierania pozytywnego wpływu na środowisko. Inwestycje przyczyniają się do realizacji jednego lub więcej spośród następujących celów:

- a) dywersyfikacji w kierunku nowych gatunków oraz produkcji gatunków o dobrych perspektywach rynkowych;
- b) wdrażania metod hodowlanych znacznie obniżających negatywny lub wspierających pozytywny wpływ na środowisko w porównaniu ze zwykłą praktyką w sektorze akwakultury;
- c) wsparcia tradycyjnych działalności z zakresu akwakultury, które mają znaczenie dla zachowania i rozwoju zarówno sfery gospodarczo-społecznej, jak i zachowania środowiska;
- d) wsparcie zakupu sprzętu mającego na celu ochronę hodowli przed drapieżnikami;
- e) poprawa warunków pracy i bezpieczeństwa pracowników sektora akwakultury.

2. Pomoc inwestycyjna ograniczona jest do:

- a) mikroprzedsiębiorstw, małych i średnich przedsiębiorstw;

oraz

- b) przedsiębiorstw nieobjętych definicją zawartą w art. 3 lit. f), które zatrudniają mniej niż 750 pracowników lub posiadają obroty niższe niż 200 mln EUR.

⁽¹⁾ Dz.U. L 175 z 5.7.1985, str. 40. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 156 z 25.6.2003, str. 17).

3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 2 w regionach najbardziej oddalonych i w wypadku peryferyjnych wysp greckich, pomoc może być przyznawana wszystkim przedsiębiorstwom.

4. Państwa członkowskie zapewniają pierwszeństwo mikro-przedsiębiorstwom i małym przedsiębiorstwom.

Artykuł 30

Środki na rzecz środowiska wodnego

1. EFR może wspierać udzielanie rekompensat z tytułu stosowania metod produkcyjnych w zakresie akwakultury przyczyniających się do ochrony i poprawy stanu środowiska oraz zachowania przyrody.

2. Celem wsparcia jest propagowanie:

- a) form akwakultury obejmujących ochronę i poprawę stanu środowiska, zasobów naturalnych i różnorodności genetycznej, a także kształtowanie krajobrazu i tradycyjnych cech obszarów akwakultury;
- b) uczestnictwa we wspólnotowym systemie zarządzania środowiskiem i audytu środowiskowego ustanowionym na mocy rozporządzenia (WE) nr 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 marca 2001 r. dopuszczającego dobrowolny udział organizacji w systemie zarządzania środowiskiem i audytu środowiskowego we Wspólnocie (EMAS) ⁽¹⁾;
- c) akwakultury organicznej w rozumieniu rozporządzenia Rady (EWG) nr 2092/91 z dnia 24 czerwca 1991 r. w sprawie produkcji ekologicznej produktów rolnych oraz znakowania produktów rolnych i środków spożywczych ⁽²⁾;
- d) zrównoważonej akwakultury zgodnej ze szczególnymi ograniczeniami związanymi z ochroną środowiska, wynikającymi z wyznaczenia obszarów ochrony należących do sieci NATURA 2000 zgodnie z dyrektywą Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory ⁽³⁾.

3. W celu uzyskania rekompensaty na podstawie niniejszego artykułu jej beneficjenci muszą zobowiązać się do przestrzegania przez okres co najmniej pięciu lat wymogów dotyczących środowiska wodnego, które wykraczają poza zwykłe stosowanie dobrych praktyk w dziedzinie akwakultury. Dla wsparcia przewidzianego w ust. 2 lit. a) korzyści dla środowiska wynikające z takich zobowiązań muszą być potwierdzone uprzednią oceną przeprowadzoną przez właściwe podmioty wyznaczone przez państwo członkowskie.

⁽¹⁾ Dz.U. L 114 z 24.4.2001, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 196/2006 (Dz.U. L 32 z 4.2.2006, str. 4).

⁽²⁾ Dz.U. L 198 z 22.7.1991, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 780/2006 (Dz.U. L 137 z 25.5.2006, str. 9).

⁽³⁾ Dz.U. L 206 z 22.7.1992, str. 7. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 284 z 31.10.2003, str. 1).

4. Państwa członkowskie obliczają wysokość rekompensat na podstawie jednego lub więcej spośród następujących kryteriów:

- a) wysokości utraconych przychodów;
- b) dodatkowych kosztów, jakie mogą wyniknąć w związku ze stosowaniem metod dotyczących środowiska wodnego;
- c) potrzeby udzielenia wsparcia finansowego na realizację projektu;
- d) szczególnych niedogodności lub kosztów inwestycji dla jednostek mieszczących się w obrębie lub w pobliżu obszarów ochrony należących do sieci NATURA 2000.

5. Jednorazową rekompensatę przyznaje się:

- a) zgodnie z ust. 2 lit. a) na podstawie maksymalnej kwoty na hektar powierzchni gospodarstwa, do którego zastosowanie mają zobowiązania dotyczące środowiska wodnego;
- b) zgodnie z ust. 2 lit. c) przez okres maksymalnie dwóch lat w okresie przestawiania gospodarstwa na produkcję organiczną;
- c) zgodnie z ust. 2 lit. d) przez okres maksymalnie dwóch lat od daty podjęcia decyzji o ustanowieniu obszaru ochrony należącego do sieci NATURA 2000 i wyłącznie w odniesieniu do jednostek akwakultury istniejących przed wydaniem tej decyzji.

Artykuł 31

Środki na rzecz zdrowia publicznego

EFR może mieć udział w finansowaniu rekompensat dla hodowców mięczaków z tytułu czasowego zawieszenia zbioru mięczaków hodowlanych. Rekompensata może być udzielona w przypadku, gdy zanieczyszczenie mięczaków w związku z rozmnożeniem się toksynogennego planktonu lub obecnością planktonu zawierającego biotoksyny powoduje, że względu na ochronę zdrowia publicznego, zawieszenie zbiorów:

— na więcej niż cztery kolejne miesiące,

lub

— w przypadku gdy strata poniesiona w wyniku zawieszenia zbiorów wynosi ponad 35 % rocznego obrotu danego przedsiębiorstwa, wyliczonego na podstawie jego średnich obrotów za poprzednie trzy lata.

Rekompensata może być udzielona na nie więcej niż dwanaście miesięcy w trakcie całego okresu programowania.

Artykuł 32

Środki na rzecz zdrowia zwierząt

EFR może mieć udział w finansowaniu kontroli i zwalczania chorób w akwakulturze zgodnie z warunkami decyzji Rady 90/424/EWG z dnia 26 czerwca 1990 r. w sprawie wydatków w dziedzinie weterynarii ⁽¹⁾.

Artykuł 33

Rybołówstwo śródlądowe

1. Na użytek niniejszego artykułu „rybołówstwo śródlądowe” oznacza połowy prowadzone w celach zarobkowych przy użyciu sprzętu pływającego służącego do połowu wyłącznie w wodach śródlądowych lub przy użyciu innych urządzeń stosowanych do połowów pod lodem.

2. Wsparcie dla rybołówstwa śródlądowego może obejmować inwestycje w zakresie budowy, rozbudowy, wyposażenia i modernizacji urządzeń przeznaczonych do wykonywania rybołówstwa śródlądowego, mające na celu poprawę bezpieczeństwa, warunków pracy, higieny i jakości produktów, zdrowia ludzi lub zwierząt, lub zmniejszenie negatywnego lub wywieranie pozytywnego wpływu na środowisko.

Inwestycje na pokładzie sprzętu pływającego mogą otrzymywać wsparcie zgodnie z odpowiednimi przepisami określonymi w art. 25.

3. EFR może mieć udział w finansowaniu zmiany przeznaczenia sprzętu pływającego służącego do wykonywania rybołówstwa śródlądowego na działalność niezwiązaną z rybołówstwem. Organy krajowe podejmują odpowiednie środki w celu zapewnienia, że sprzęt pływający otrzymujący wsparcie z EFR zgodnie z niniejszym ustępem nie powróci do rybołówstwa.

4. W przypadku gdy we wspólnotowym akcie prawnym przewidziano środki na rzecz odbudowy gatunków w wodach śródlądowych, EFR może udzielać wsparcia na środki na rzecz tymczasowego zaprzestania działalności w zakresie rybołówstwa śródlądowego rybakom i właścicielom sprzętu pływającego prowadzącym działalność wyłącznie na wodach śródlądowych. Wsparcie to jest ograniczone do maksymalnego całkowitego okresu dwunastu miesięcy przez cały okres programowania dla danego sprzętu pływającego.

5. Przeniesienie własności przedsiębiorstwa nie stanowi podstawy do uzyskania pomocy wspólnotowej.

6. Bez uszczerbku dla przepisów ust. 3 i 4, stałe lub tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej i budowy sprzętu pływającego służącego do wykonywania rybołówstwa śródlądowego nie kwalifikuje się do uzyskania wsparcia.

⁽¹⁾ Dz.U. L 224 z 18.8.1990, str. 19. Decyzja ostatnio zmieniona decyzją 2006/53/WE (Dz.U. L 29 z 2.2.2006, str. 37).

7. Inwestycje nie kwalifikują się do uzyskania wsparcia, jeżeli prawdopodobne jest zachwianie z ich powodu równowagi pomiędzy wielkością floty a odpowiadającymi jej zasobami rybnymi.

8. Instytucja zarządzająca podejmuje wszystkie środki niezbędne w celu zapewnienia, że przy użyciu sprzętu pływającego, na który otrzymywane jest wsparcie finansowe z EFR zgodnie z niniejszym artykułem, nadal prowadzone są połowy wyłącznie na wodach śródlądowych.

Artykuł 34

Inwestycje w zakresie przetwórstwa i obrotu

1. EFR może mieć udział w finansowaniu inwestycji w zakresie przetwórstwa i obrotu produktami rybołówstwa i akwakultury.

2. Przeniesienie własności przedsiębiorstwa nie kwalifikuje się do uzyskania pomocy wspólnotowej.

3. EFR może również wspierać uczenie się przez całe życie.

4. Inwestycje nie kwalifikują się do uzyskania pomocy, jeżeli dotyczą produktów rybołówstwa i akwakultury, które mają być wykorzystywane lub przetwarzane w celach innych niż spożycie przez ludzi, za wyjątkiem inwestycji przeznaczonych wyłącznie na utylizację i przetwarzanie odpadów z rybołówstwa i akwakultury oraz obrót tymi odpadami.

5. W przypadku operacji realizowanych w celu zagwarantowania zgodności z normami ustanowionymi na podstawie prawa wspólnotowego w zakresie środowiska, zdrowia ludzi lub zwierząt, higieny lub dobrostanu zwierząt, pomoc może być udzielana wyłącznie do momentu, gdy normy te staną się wiążące dla przedsiębiorstw.

Artykuł 35

Kwalifikujące się środki w zakresie przetwórstwa i obrotu

1. EFR może mieć udział w finansowaniu budowy, rozbudowy, wyposażania i modernizacji przedsiębiorstw, skupiając się w szczególności na osiągnięciu jednego lub więcej spośród następujących celów:

- a) poprawy warunków pracy;
- b) poprawy i monitorowania zdrowia publicznego, warunków higieny lub jakości produktów;
- c) produkcji wyrobów wysokiej jakości dla rynków niszowych;
- d) zmniejszenia negatywnego oddziaływania na środowisko;

- e) zwiększania stopnia wykorzystania nie w pełni eksploatowanych gatunków, produktów ubocznych i odpadów;
- f) produkcji lub wprowadzania do obrotu nowych produktów, stosowania nowych technologii lub opracowywania innowacyjnych metod produkcji;
- g) wprowadzania do obrotu produktów pochodzących głównie z wyładunków lokalnych oraz z lokalnej akwakultury.

2. Ogólnym celem inwestycji jest promocja trwałego zatrudnienia w sektorze rybactwa.

3. Pomoc inwestycyjna ograniczona jest do:

- a) mikroprzedsiębiorstw, małych i średnich przedsiębiorstw;
oraz
- b) przedsiębiorstw nieobjętych definicją zawartą w art. 3 lit. f), które zatrudniają mniej niż 750 pracowników lub posiadają obrót niższy niż 200 mln EUR.

4. Na zasadzie odstępstwa od ust. 3 w regionach najbardziej oddalonych i w wypadku peryferyjnych wysp greckich pomoc może być przyznawana wszystkim przedsiębiorstwom.

5. Państwa członkowskie zapewniają pierwszeństwo mikroprzedsiębiorstwom i małym przedsiębiorstwom.

6. Inwestycje w zakresie handlu detalicznego nie kwalifikują się do uzyskania pomocy wspólnotowej.

ROZDZIAŁ III

Oś priorytetowa 3: środki służące wspólnemu interesowi

Artykuł 36

Zakres interwencji

1. Z EFR może być udzielana pomoc na środki służące wspólnemu interesowi o szerszym zakresie niż środki zwykle podejmowane przez przedsiębiorstwa prywatne i które pomagają w realizacji celów wspólnej polityki rybołówstwa.

2. Środki te mogą dotyczyć:

- a) wspólnych działań;
- b) ochrony i rozwoju fauny i flory wodnej;
- c) portów rybackich, miejsc wyładunku i przystani;
- d) rozwoju nowych rynków i kampanii promocyjnych;

- e) projektów pilotażowych;
- f) modyfikacji lub zmiany przeznaczenia statków rybackich.

Artykuł 37

Działania wspólne

EFR może mieć udział w finansowaniu środków służących wspólnemu interesowi realizowanych przy aktywnym wsparciu ze strony samych podmiotów gospodarczych lub organizacji działających w imieniu producentów lub innych organizacji uznanych przez państwo członkowskie, które mają na celu w szczególności:

- a) trwale przyczynienie się do lepszego zarządzania zasobami lub ich lepszej ochrony;
- b) promocję selektywnych narzędzi i metod połowowych oraz zmniejszenie przyłówów;
- c) usuwanie z dna morskiego utraconych narzędzi połowowych w celu zwalczania połowów zagubionymi częściami zestawu;
- d) poprawę warunków pracy oraz bezpieczeństwa;
- e) przyczynianie się do przejrzystości rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, w tym do możliwości śledzenia pochodzenia;
- f) poprawę jakości i bezpieczeństwa żywności;
- g) rozwój, restrukturyzację lub poprawę terenów hodowli w ramach akwakultury;
- h) inwestycje dotyczące sprzętu i infrastruktury na potrzeby produkcji, przetwórstwa lub handlu łącznie z utylizacją odpadów;
- i) doskonalenie kwalifikacji zawodowych lub rozwój nowych metod i narzędzi szkoleniowych;
- j) propagowanie partnerstwa pomiędzy naukowcami i podmiotami gospodarczymi w sektorze rybactwa;
- k) tworzenie sieci kontaktów, wymianę doświadczeń i wzorców postępowania pomiędzy organizacjami promującymi równość szans dla mężczyzn i kobiet oraz pomiędzy innymi zainteresowanymi stronami;
- l) przyczynianie się do realizacji celów określonych dla rybactwa przybrzeżnego na niewielką skalę w art. 26 ust. 4;

- m) poprawę zarządzania i kontroli warunków dostępu do obszarów połowowych, w szczególności poprzez przygotowanie lokalnych planów zarządzania zatwierdzonych przez właściwe organy krajowe;
- n) tworzenie organizacji producentów uznanych na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 104/2000 z dnia 17 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury ⁽¹⁾, ich restrukturyzację i wdrożenie ich planów poprawy jakości;
- o) przeprowadzanie studiów wykonalności związanych z propagowaniem w sektorze rybactwa partnerstw z państwami trzecimi.

Wsparcie, o którym mowa w lit. n) udzielane jest na okres maksymalnie trzech lat od daty uznania lub od daty decyzji o restrukturyzacji organizacji producentów i podlega stopniowemu zmniejszeniu w okresie tych trzech lat.

Artykuł 38

Środki mające na celu ochronę i rozwój fauny i flory wodnej

1. EFR może mieć udział w finansowaniu środków służących wspólnemu interesowi, których celem jest ochrona i rozwój fauny i flory wodnej, a zarazem wsparcie stanu środowiska wodnego.
2. Środki te powinny odnosić się do:
  - a) budowy lub instalacji urządzeń stałych lub ruchomych służących ochronie i rozwojowi fauny i flory wodnej;

lub

  - b) rekultywacji wód śródlądowych, w tym terenów tarła i tras migracyjnych gatunków migrujących;

lub

  - c) ochrony i zachowania stanu środowiska naturalnego w ramach sieci NATURA 2000, w przypadkach gdy jej obszary są bezpośrednio związane z działalnością połowową, z wyłączeniem kosztów operacyjnych.

Bezpośrednie zarybianie nie stanowi podstawy do uzyskania pomocy, o ile nie zostało przewidziane wyraźnie jako środek służący ochronie we wspólnotowym akcie prawnym.

3. Działania muszą być realizowane przez podmioty publiczne lub półpubliczne, uznane organizacje handlowe lub inne podmioty wyznaczone w tym celu przez państwo członkowskie.

⁽¹⁾ Dz.U. L 17 z 21.1.2000, str. 22. Rozporządzenie ostatnio zmienione Aktem przystąpienia z 2003 r.

Artykuł 39

Porty rybackie, miejsca wyładunku i przystanie

1. EFR może udzielać wsparcia na inwestycje w istniejących publicznych lub prywatnych portach rybackich, służące interesowi rybaków i hodowców akwakultury korzystających z danego portu, które mają na celu poprawę poziomu oferowanych usług.

EFR może również wspierać inwestycje w restrukturyzację miejsc wyładunku oraz poprawę warunków wyładunku ryb przez rybaków przybrzeżnych w istniejących miejscach wyładunku wskazanych przez właściwe organy krajowe.

2. Inwestycje te powinny w szczególności dotyczyć:
  - a) poprawy warunków wyładunku, przetwarzania, składowania w portach i sprzedaży produktów rybołówstwa i akwakultury;
  - b) dostaw paliwa, lodu, wody i elektryczności;
  - c) sprzętu do naprawy oraz konserwacji statków rybackich;
  - d) budowy, modernizacji i wydłużenia nabrzeża w celu polepszenia bezpieczeństwa w trakcie wyładunku lub załadunku;
  - e) skomputeryzowanego zarządzania działalnością połowową;
  - f) poprawy warunków bezpieczeństwa oraz pracy;
  - g) przechowywania i utylizacji odpadów;
  - h) środków służących zmniejszaniu odrzutów.
3. W celu poprawy bezpieczeństwa rybaków EFR może również wspierać związane z bezpieczeństwem inwestycje w budowę lub modernizację małych przystani rybackich.

Artykuł 40

Rozwój nowych rynków i kampanie promocyjne

1. EFR może udzielać wsparcia na środki służące wspólnemu interesowi, których celem jest realizacja polityki podniesienia jakości i wartości, rozwój nowych rynków zbytu produktów rybołówstwa i akwakultury oraz prowadzenie kampanii promocyjnych na rzecz tych produktów.

2. Operacje nie mogą być ukierunkowane na marki handlowe, jak również nie mogą odnosić się do konkretnych krajów lub obszarów geograficznych, z wyjątkiem produktów uznanych na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 510/2006 z dnia 20 marca 2006 r. w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia produktów rolnych i środków spożywczych⁽¹⁾.

3. Środki te powinny w szczególności dotyczyć:

- a) prowadzenia regionalnych, krajowych lub międzynarodowych kampanii promocyjnych produktów rybołówstwa i akwakultury;
- b) dostarczania na rynek nadwyżek gatunków oraz gatunków nie w pełni eksploatowanych, które są zwykle odrzucane lub nie przedstawiają wartości handlowej;
- c) realizacji polityki jakości produktów rybołówstwa i akwakultury;
- d) promocji produktów pozyskanych przy pomocy metod mających niewielki wpływ na środowisko;
- e) promocji produktów uznanych zgodnie z warunkami rozporządzenia (WE) nr 510/2006;
- f) certyfikacji jakości, w tym tworzenia znaków jakości i certyfikacji produktów złowionych lub wyhodowanych w sposób przyjazny dla środowiska;
- g) kampanii mających na celu poprawę wizerunku produktów rybołówstwa i akwakultury oraz wizerunku sektora rybactwa;
- h) realizacji badań rynkowych.

Artykuł 41

Projekty pilotażowe

1. EFR może udzielać wsparcia na projekty pilotażowe, w tym eksperymentalne wykorzystanie bardziej selektywnych technik połowowych, które mają na celu nabycie i upowszechnienie nowej wiedzy technicznej oraz są przeprowadzane we współpracy z podmiotem naukowym lub technicznym przez podmiot gospodarczy, uznane stowarzyszenie handlowe lub jakikolwiek właściwy podmiot wyznaczony w tym celu przez państwo członkowskie.

2. Projekty pilotażowe, o których mowa w ust. 1, mogą:

- a) obejmować testy, w warunkach prawie identycznych jak panujące w sektorze produkcyjnym, żywotności technicznej lub ekonomicznej innowacyjnej technologii w celu uzyskania i rozpowszechnienia wiedzy technicznej lub ekonomicznej dotyczącej testowanej technologii;

- b) umożliwiać testowanie planów zarządzania oraz planów rozdziału nakładu połowowego, w tym, w razie konieczności, ustanowienie stref zakazu połowów, w celu dokonania oceny skutków biologicznych i finansowych, a także eksperymentalnego zarybienia;
- c) obejmować opracowanie i testowanie metod poprawy selektywności narzędzi połowowych, zmniejszenia przyłowów, odrzutów lub oddziaływania na środowisko, w szczególności na dno morskie;
- d) obejmować testy alternatywnych technik zarządzania rybactwem.

Aby przynieść znaczące wyniki, projekt pilotażowy powinien zawsze obejmować stosowną analizę naukową.

3. Wyniki projektów pilotażowych finansowanych na podstawie ust. 1 są przedmiotem sprawozdań technicznych udostępnianych do wiadomości publicznej.

Artykuł 42

Modyfikacja w celu zmiany przeznaczenia statków rybackich

EFR może udzielać wsparcia na modyfikację statków rybackich, pływających pod banderą państwa członkowskiego i zarejestrowanych we Wspólnocie, do celów szkoleń lub badań prowadzonych w ramach sektora rybactwa lub innej działalności spoza rybactwa. Operacje te są ograniczone do podmiotów publicznych lub półpublicznych.

ROZDZIAŁ IV

Oś priorytetowa 4: zrównoważony rozwój obszarów zależnych głównie od rybactwa

Artykuł 43

Zakres pomocy

1. EFR, w uzupełnieniu innych instrumentów wspólnotowych, może udzielać wsparcia na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów zależnych głównie od rybactwa i poprawy jakości życia na tych obszarach, kwalifikujących się do pomocy w ramach ogólnej strategii dążącej do wsparcia realizacji celów wspólnej polityki rybołówstwa, w szczególności z uwzględnieniem jej wyników społeczno-gospodarczych.

2. Środki na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów zależnych głównie od rybactwa mają na celu:

- a) utrzymanie dobrobytu gospodarczego i społecznego tych obszarów oraz podniesienie wartości dodanej produktów rybołówstwa i akwakultury;

⁽¹⁾ Dz.U. L 93 z 31.3.2006, str. 12.

- b) utrzymanie i tworzenie miejsc pracy na obszarach zależnych głównie od rybactwa w drodze wsparcia dywersyfikacji lub restrukturyzacji gospodarczej oraz społecznej obszarów stojących w obliczu problemów społeczno-gospodarczych w wyniku zmian w sektorze rybactwa;
- c) wspieranie jakości środowiska przybrzeżnego;
- d) wspieranie krajowej i międzynarodowej współpracy pomiędzy obszarami zależnymi głównie od rybactwa.
- c) działania w zakresie dywersyfikacji poprzez propagowanie zróżnicowanego zatrudnienia rybaków w drodze tworzenia dodatkowych miejsc pracy poza sektorem rybactwa;
- d) podnoszenie wartości produktów rybactwa;
- e) wspieranie infrastruktury drobnego rybactwa i turystycznej oraz usług na rzecz małych społeczności rybackich;

3. Obszar zależny głównie od rybactwa, wybierany jako cel pomocy ma ograniczoną wielkość i co do zasady jest mniejszy niż NUTS poziom 3 wspólnej klasyfikacji jednostek terytorialnych do celów statystycznych w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) ⁽¹⁾. Obszar ten powinien być odpowiednio spójny pod względem geograficznym, gospodarczym i społecznym.

4. Pomoc powinna być przede wszystkim skierowana na obszary charakteryzujące się:

a) małą gęstością zaludnienia;

lub

b) zmniejszającym się znaczeniem rybołówstwa;

lub

c) małymi społecznościami rybackimi.

5. Państwo członkowskie informuje Komisję o obszarach wybranych do finansowania w ramach tej osi priorytetowej, włączając tę informację do najbliższego rocznego sprawozdania z realizacji, o którym mowa w art. 67.

Artykuł 44

Kwalifikujące się środki

1. Wsparcie zrównoważonego rozwoju obszarów zależnych głównie od rybactwa może być udzielane na:

a) wzmocnienie konkurencyjności obszarów zależnych głównie od rybactwa;

b) restrukturyzację i reorientację działalności gospodarczej, w szczególności przez propagowanie ekoturystyki, pod warunkiem że działania te nie powodują zwiększenia nakładu połowowego;

f) ochronę środowiska w obszarach zależnych głównie od rybactwa w celu utrzymania jego atrakcyjności, regenerację i rozwój osad oraz wiosek przybrzeżnych, gdzie prowadzi się działalność należąca do sektora rybactwa, a także ochronę i poprawę dziedzictwa przyrodniczego oraz architektonicznego;

g) przywrócenie potencjału produkcyjnego sektora rybactwa w przypadku jego zniszczenia w wyniku klęski żywiołowej lub przemysłowej;

h) promowanie współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej pomiędzy poszczególnymi grupami w obszarach zależnych głównie od rybactwa, przede wszystkim w drodze tworzenia sieci i rozpowszechniania wzorców postępowania;

i) nabywanie umiejętności i ułatwianie opracowania oraz realizacji lokalnej strategii rozwoju;

j) partycypowanie w wydatkach bieżących grup.

2. EFR może również finansować w wysokości do 15 % danej osi priorytetowej środki takie, jak propagowanie i doskonalenie kwalifikacji zawodowych, zdolności adaptacji wśród pracowników oraz dostępu do zatrudnienia, w szczególności na rzecz kobiet, z zastrzeżeniem, że środki te stanowią integralną część strategii zrównoważonego rozwoju oraz są bezpośrednio powiązane ze środkami opisanymi w ust. 1.

3. Wsparcie udzielane zgodnie z ust. 1 może obejmować środki przewidziane w rozdziałach I, II i III, z wyjątkiem środków określonych w art. 23 i 24. Do wsparcia udzielonego dla operacji odpowiadających tym środkom zastosowanie mają warunki i stawki udziału na operację określone odpowiednio w rozdziałach I, II i III oraz w załączniku II.

4. Beneficjentami pomocy określonej w ust. 1 lit. b) i c) oraz w ust. 2 powinny być osoby pracujące w sektorze rybactwa albo osoby posiadające pracę związaną z tym sektorem.

⁽¹⁾ Dz.U. L 154 z 21.6.2003, str. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1888/2005 (Dz.U. L 309 z 25.11.2005, str. 1).

5. Wydatki bieżące grup co do zasady nie mogą przekroczyć 10 % całości budżetu przeznaczanego dla obszaru zależnego głównie od rybactwa. W drodze odstępstwa państwa członkowskie mogą postanowić w indywidualnych przypadkach o przekroczeniu tego progu, w przypadkach gdy grupy nie mogą zostać ustanowione na bazie istniejących organizacji dysponujących doświadczeniem.

6. W przypadku kwalifikowania się środka określonego w niniejszym artykule do uzyskania pomocy także na podstawie innego instrumentu wspólnotowego państwo członkowskie wyraźnie określa w swym programie operacyjnym, czy środek ten jest wspierany z EFR, czy też w ramach innego instrumentu wspólnotowego.

Artykuł 45

Wkład w zrównoważony rozwój obszarów zależnych głównie od rybactwa

1. Środki na rzecz wspierania zrównoważonego rozwoju obszarów zależnych głównie od rybactwa realizowane są na danym terytorium przez jednostki lub grupy lokalne („grupy”) reprezentujące partnerów publicznych i prywatnych z rozmaitych stosownych lokalnych sektorów społeczno-ekonomicznych i, zgodnie z zasadą proporcjonalności, o zdolności administracyjnej i finansowej odpowiedniej do administrowania wsparciem i zapewnienia skutecznej realizacji operacji. Grupa powinna, o ile to możliwe, opierać się na istniejących organizacjach dysponujących doświadczeniem.

2. Grupa proponuje i wdraża zintegrowaną strategię działań rozwojowych na poziomie lokalnym na podstawie podejścia oddolnego w porozumieniu z instytucją zarządzającą.

3. Terytorium objęte działaniem jednej grupy powinno być spójne i posiadać wystarczające zasoby ludzkie, finansowe i gospodarcze w celu wspierania wykonalnej lokalnej strategii rozwoju.

4. Grupa dokonuje wyboru operacji realizowanych w ramach lokalnej strategii rozwoju, które odpowiadają środkom określonym w art. 44. Większość operacji jest prowadzona przez sektor prywatny.

5. Państwa członkowskie lub regiony, w zależności od specyfiki ich struktury instytucjonalnej, mogą zachęcać do tworzenia sieci mającej na celu upowszechnianie informacji, a w szczególności wymianę wzorców postępowania.

ROZDZIAŁ V

Oś priorytetowa 5: pomoc techniczna

Artykuł 46

Pomoc techniczna

1. Z inicjatywy lub na zlecenie Komisji, z zastrzeżeniem pułapu w wysokości 0,8 % rocznych środków, EFR może finansować środki w zakresie przygotowania, monitorowania, pomocy administracyjnej i technicznej, oceny i audytu, jakie są niezbędne w celu realizacji niniejszego rozporządzenia.

Środki te są realizowane zgodnie z art. 53 ust. 2 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 1605/2002 oraz innymi odpowiednimi postanowieniami tego rozporządzenia oraz jego przepisów wykonawczych mających zastosowanie do tej formy wykonania ogólnego budżetu Unii Europejskiej.

Środki te obejmują:

- a) oceny, ekspertyzy, dane statystyczne i badania, w tym badania o charakterze ogólnym dotyczące funkcjonowania EFR;
- b) środki skierowane do partnerów, beneficjentów pomocy z EFR oraz społeczeństwa, w tym środki w zakresie informowania;
- c) środki na rzecz rozpowszechniania informacji, tworzenia sieci, podnoszenia świadomości, propagowania współpracy i wymiany doświadczeń na terenie całej Wspólnoty;
- d) instalację, obsługę i integrację systemów informatycznych służących do zarządzania, monitorowania, kontroli i oceny;
- e) ulepszanie metod oceny oraz wymianę informacji na temat praktyk stosowanych w tej dziedzinie;
- f) tworzenie międzynarodowych i wspólnotowych sieci podmiotów uczestniczących w zrównoważonym rozwoju obszarów zależnych głównie od rybactwa w celu stworzenia zachęty do wymiany doświadczeń i wzorców postępowania, stymulowania i realizacji współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej oraz rozpowszechniania informacji.

2. Z inicjatywy państwa członkowskiego EFR może finansować w ramach programu operacyjnego działania w zakresie przygotowania, zarządzania, monitorowania, oceny, promocji, kontroli i audytu programu operacyjnego oraz tworzenia sieci kontaktów do kwoty w wysokości do 5 % ogólnych środków. W wyjątkowych i odpowiednio uzasadnionych przypadkach próg ten może zostać przekroczony.

3. Z inicjatywy państwa członkowskiego EFR może również finansować w ramach programu operacyjnego działania dotyczące poprawy zdolności administracyjnych państwa członkowskiego, którego wszystkie regiony kwalifikują się do pomocy w ramach celu „konwergencja”.

4. Rodzaje pomocy technicznej, o których mowa w ust. 1, przyjmuje się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 101 ust. 2.

TYTUŁ V

SKUTECZNOŚĆ I PROMOCJA POMOCY

ROZDZIAŁ I

Ocena programów operacyjnych

Artykuł 47

Przepisy ogólne

1. Program operacyjny podlega ocenie *ex ante*, okresowej i *ex post* zgodnie z postanowieniami art. 48, 49 i 50.

Oceny mają na celu poprawę jakości i skuteczności pomocy udzielanej przez EFR oraz realizacji programu operacyjnego. Mają one także za zadanie ocenę wpływu tych programów w odniesieniu do wytycznych określonych w art. 19, odpowiedniej części krajowych planów strategicznych oraz szczególnych problemów dotyczących państw członkowskich przy uwzględnieniu potrzeby zrównoważonego rozwoju sektora rybactwa oraz wpływu na środowisko.

2. Skuteczność pomocy udzielanej przez EFR oceniana jest na podstawie następujących kryteriów:

a) ogólnego wpływu EFR na cele określone w art. 4;

b) wpływu osi priorytetowych włączonych do programu operacyjnego.

3. Oceny, o których mowa w ust. 1, są przeprowadzane w ramach odpowiedzialności odpowiednio państwa członkowskiego lub Komisji zgodnie z zasadą proporcjonalności oraz na zasadzie partnerstwa pomiędzy Komisją a państwem członkowskim.

4. Państwa członkowskie zapewniają zasoby ludzkie i finansowe wymagane w celu przeprowadzenia oceny, a także organizują opracowywanie i gromadzenie niezbędnych danych oraz korzystają z różnych rodzajów informacji pochodzących z systemu monitorowania.

5. Stosowane metody i standardy oceny są określane zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

6. Ocena przeprowadzana jest przez rzeczoznawców niezależnych od instytucji, o których mowa w art. 58. Wyniki oceny są publikowane, chyba że organ odpowiedzialny za przeprowadzenie oceny wyrazi sprzeciw, zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji ⁽¹⁾.

7. Oceny są finansowane z budżetu programu operacyjnego na pomoc techniczną, jeśli odpowiedzialność za jej przeprowadzenie ponosi państwo członkowskie, lub z budżetu Komisji na pomoc techniczną, jeśli odpowiedzialność w tym zakresie ponosi Komisja.

Artykuł 48

Ocena *ex ante*

1. Ocena *ex ante* ma na celu zapewnienie spójności pomiędzy wytycznymi określonymi w art. 19, odpowiednią częścią krajowego planu strategicznego oraz programem operacyjnym, a także optymalizację przydziału środków budżetowych zgodnie z programem operacyjnym oraz poprawę jakości procesu programowania.

2. Państwa członkowskie przeprowadzają ocenę *ex ante* na poziomie programu operacyjnego zgodnie z zasadą proporcjonalności oraz stosując metody i standardy oceny, które mają zostać określone zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 47 ust. 5.

3. Państwa członkowskie przedstawiają ocenę *ex ante* najpóźniej wraz z programem operacyjnym.

Artykuł 49

Ocena okresowa

1. Ocena okresowa służy badaniu skuteczności całości lub części programu operacyjnego w celu jego korekty, tak by udoskonalić jakość pomocy oraz jej realizacji.

2. Oceny okresowe programu operacyjnego przeprowadzane są zgodnie z zasadą proporcjonalności na podstawie harmonogramu umożliwiającego uwzględnienie ustaleń w celu przeprowadzenia debaty strategicznej, o której mowa w art. 16.

⁽¹⁾ Dz.U. L 145 z 31.5.2001, str. 43.

3. Ocena okresowa jest przeprowadzana w ramach odpowiedzialności państw członkowskich, z inicjatywy instytucji zarządzających w porozumieniu z Komisją zgodnie z metodami i standardami oceny, które mają zostać określone w ramach procedury, o której mowa w art. 47 ust. 5. Oceny okresowe przekazywane są komitetowi monitorującemu program operacyjny oraz Komisji.

Artykuł 50

Ocena *ex post*

1. Ocena *ex post* służy zbadaniu stopnia wykorzystania zasobów, skuteczności i wydajności programu operacyjnego, a także jego wpływu w odniesieniu do celów określonych w art. 4 oraz wytycznych określonych w art. 19. W ramach oceny określone są czynniki przyczyniające się do powodzenia lub jego braku w zakresie realizacji programów operacyjnych, w tym z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju, jak również wzorców postępowania.

2. Ocena *ex post* przeprowadzana jest w ramach odpowiedzialności Komisji z jej inicjatywy w porozumieniu z państwem członkowskim oraz instytucją zarządzającą, która gromadzi informacje niezbędne do realizacji oceny.

3. Ocena *ex post* jest realizowana do dnia 31 grudnia 2015 r.

ROZDZIAŁ II

Informacja i promocja

Artykuł 51

Informacja i promocja

1. Państwa członkowskie dostarczają informacji na temat programu operacyjnego i operacji, a także wkładu wspólnotowego oraz zapewniają ich promocję. Informacje skierowane są do ogółu społeczeństwa. Mają na celu zwrócenie uwagi na rolę Wspólnoty oraz zapewnienie przejrzystości pomocy z EFR.

2. Instytucja zarządzająca programem operacyjnym odpowiada za podawanie do wiadomości publicznej informacji w następujący sposób:

- a) informuje ona potencjalnych beneficjentów, organizacje działające w sektorze rybactwa, organizacje zawodowe, partnerów gospodarczych i społecznych, podmioty związane z promowaniem równości płci i zainteresowane organizacje pozarządowe, w tym organizacje zajmujące się ochroną środowiska, o możliwościach wynikających z programu, a także zasadach i metodach uzyskania dostępu do finansowania;

- b) informuje beneficjentów o wielkości wkładu wspólnotowego;

- c) informuje społeczeństwo o roli odgrywanej przez Wspólnotę w zakresie programu operacyjnego i jego wyników.

3. Państwa członkowskie każdego roku notyfikują Komisji inicjatywy podjęte na użytek niniejszego artykułu w ramach rocznych i końcowych sprawozdań z realizacji, o których mowa w art. 67.

TYTUŁ VI

WKŁAD FINANSOWY Z EFR

ROZDZIAŁ I

Wkład z EFR

Artykuł 52

Intensywność pomocy publicznej

Maksymalna intensywność pomocy publicznej określona jest w tabeli zawartej w załączniku II.

Artykuł 53

Wkład z EFR

1. W decyzji Komisji dotyczącej przyjęcia programu operacyjnego określa się maksymalny pułap procentowy i kwotowy wkładu z EFR oddzielnie dla celu „konwergencja” i celów innych niż „konwergencja” dla każdej osi priorytetowej.

2. Wkład z EFR obliczany jest w stosunku do całości wydatków publicznych.

3. Wkład z EFR jest określany dla każdej osi priorytetowej. Wkład z EFR podlega następującym pułapom:

- a) 75 % sumy wydatków publicznych współfinansowanych z EFR w regionach objętych celem „konwergencja” podlega ust. 7, 8 i 9;

- b) 50 % sumy wydatków publicznych współfinansowanych w regionach nieobjętych celem „konwergencja” podlega ust. 7, 8 i 9.

Nie naruszając powyższego, państwa członkowskie mogą zastosować w programie operacyjnym na poziomie środków jednolitą stawkę na region.

4. Minimalny wkład z EFR dla każdej osi priorytetowej wynosi 20 % sumy wydatków publicznych.

5. Minimalna kwota pomocy udzielanej na daną operację z EFR wynosi 5 % sumy wydatków publicznych na wsparcie tej operacji.

6. Ogólna kwota pomocy udzielanej na daną operację z EFR nie przekracza 95 % sumy wydatków publicznych na wsparcie tej operacji.

7. Jeżeli operacje finansowane z EFR podlegają przepisom art. 24 lub 27, stanowiąc część planu dostosowania nakładu połowowego, o którym mowa w art. 21 lit. a) pkt (i), lub podlegają art. 26 ust. 3 lub 4, pułap wkładu z EFR dla osi priorytetowej 1 podwyższa się o nie więcej niż 10 punktów procentowych w regionach objętych celem „konwergencja” oraz o nie więcej niż 15 punktów procentowych w regionach nieobjętych celem „konwergencja”.

Wzrost ten jest proporcjonalny do stosunku ogółu wydatków na dane operacje, określone w akapicie pierwszym, do ogółu wydatków poniesionych w ramach osi priorytetowej 1.

8. Jeżeli operacje finansowane z EFR podlegają przepisom art. 23, pułap wkładu funduszu na osi priorytetową 1 podwyższa się o nie więcej niż 10 punktów procentowych w regionach objętych celem „konwergencja” oraz o nie więcej niż 25 punktów procentowych w regionach nieobjętych celem „konwergencja”.

Wzrost ten jest proporcjonalny do stosunku ogółu wydatków na dane operacje, określone w akapicie pierwszym, do ogółu wydatków poniesionych w ramach osi priorytetowej 1.

9. Jeżeli operacje finansowane z EFR dotyczą peryferyjnych wysp greckich, które znajdują się w gorszej sytuacji ze względu na odległe położenie, oraz regionów najbardziej oddalonych, pułap wkładu z EFR dla każdej osi priorytetowej podwyższa się o nie więcej niż 10 punktów procentowych w regionach objętych celem „konwergencja” oraz o nie więcej niż 35 punktów procentowych w regionach nieobjętych celem „konwergencja”.

Dla każdej osi priorytetowej wzrost ten jest proporcjonalny do stosunku ogółu wydatków poniesionych na dane operacje, określone w akapicie pierwszym, do ogółu wydatków poniesionych w ramach danej osi priorytetowej.

10. Środki pomocy technicznej podjęte z inicjatywy Komisji lub na jej zlecenie są w 100 % finansowane z EFR.

Artykuł 54

Zakaz kumulacji

Wydatki współfinansowane z EFR nie otrzymują wsparcia w ramach innego instrumentu finansowego Wspólnoty.

Artykuł 55

Kwalifikowalność wydatków

1. Wydatki kwalifikują się do uzyskania wsparcia z EFR, jeśli zostały faktycznie poniesione przez beneficjentów pomiędzy datą przedłożenia Komisji programu operacyjnego lub dniem 1 stycznia 2007 r. – zależnie od tego, która data przypada wcześniej – a dniem 31 grudnia 2015 r. Przedmiotem współfinansowania nie mogą być operacje zakończone przed datą, od której kwalifikują się one do dofinansowania.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1, w przypadku wkładu w naturze, koszty amortyzacji i koszty ogólne można traktować jako wydatki poniesione przez beneficjentów w ramach realizacji operacji, na następujących warunkach:

- a) zasady kwalifikowalności określone w ust. 4 przewidują kwalifikowalność takich wydatków;
- b) kwota wydatków jest poświadczona dokumentami księgowymi o wartości dowodowej równorzędnej fakturom;
- c) w przypadku wkładów w naturze współfinansowanie z EFR nie przekracza całkowitej kwoty kwalifikowalnych wydatków z wyłączeniem wartości takich wkładów.

3. Wydatki kwalifikują się do uzyskania wsparcia z EFR, wyłącznie jeśli poniesiono je na operacje, o których zdecydowała instytucja zarządzająca zgodnie z kryteriami określonymi wcześniej przez komitet monitorujący.

Nowe wydatki, dodane w chwili przeglądu programu operacyjnego, o którym mowa w art. 18, kwalifikują się do wsparcia finansowego od dnia złożenia Komisji wniosku o przegląd programu operacyjnego.

4. Zasady dotyczące kwalifikowalności wydatków ustalone są na poziomie krajowym z zastrzeżeniem wyjątków określonych w niniejszym rozporządzeniu. Obejmują one całość wydatków zgłoszonych w ramach programu operacyjnego.

5. Następujące wydatki nie kwalifikują się do uzyskania wsparcia z EFR:

- a) podatek od wartości dodanej, oprócz podatku od wartości dodanej niepodlegającego zwrotowi, jeżeli jest on rzeczywiście i ostatecznie ponoszony przez innego beneficjenta niż osoba niebędąca podatnikiem określona w art. 4 ust. 5 akapit pierwszy szóstej dyrektywy Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa wymiaru podatku (1);
- b) odsetki od zadłużenia, bez uszczerbku dla przepisów ust. 8;
- c) nabycie nieruchomości gruntowej za kwotę przewyższającą 10 % wszystkich kwalifikujących się wydatków na daną operację;
- d) wydatki mieszkaniowe.

6. Ustępy 1, 3 i 4 niniejszego artykułu pozostają bez uszczerbku dla przepisów art. 46 ust. 1.

7. W odniesieniu do operacji niewiązanych się z wydatkami ze strony beneficjenta wydatki kwalifikujące się do uzyskania wsparcia z EFR stanowi kwota pomocy publicznej wypłaconej beneficjentowi.

8. Nie naruszając przepisów ust. 5 lit. b), wkład z EFR może mieć formę inną niż bezzwrotna bezpośrednia pomoc. Szczegółowe przepisy są określone zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

Artykuł 56

Trwałość operacji

1. Państwo członkowskie lub instytucja zarządzająca zapewniają, że operacja zachowuje wkład z EFR, wyłącznie jeżeli operacja ta, w terminie pięciu lat od podjęcia przez właściwe organy krajowe lub instytucję zarządzającą decyzji o finansowaniu, nie zostanie poddana zasadniczym modyfikacjom:

- a) mającym wpływ na jej charakter lub warunki jej realizacji lub powodującym uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny;

lub

- b) wynikającym ze zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo z zaprzestania lub przeniesienia działalności produkcyjnej.

(1) Dz.U. L 145 z 13.6.1977, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2006/18/WE (Dz.U. L 51 z 22.2.2006, str. 12).

2. Instytucja zarządzająca informuje Komisję w rocznym i końcowym sprawozdaniu z realizacji, o którym mowa w art. 67, o wszelkich modyfikacjach, o których mowa w ust. 1.

3. Kwoty nienależnie wypłacone podlegają procedurze odzyskiwania zgodnie z tytułem VIII rozdziały II i III.

4. Państwa członkowskie i Komisja zapewniają, że przedsiębiorstwa, które są lub zostały objęte procedurą odzyskiwania zgodnie z ust. 3 w następstwie przeniesienia działalności produkcyjnej w obrębie państwa członkowskiego lub do innego państwa członkowskiego, nie korzystają z wkładu z EFR.

TYTUŁ VII

ZARZĄDZANIE, MONITOROWANIE I KONTROLA

ROZDZIAŁ I

Systemy zarządzania i kontroli

Artykuł 57

Ogólne zasady systemów zarządzania i kontroli

1. Ustanowione przez państwa członkowskie systemy zarządzania i kontroli programów operacyjnych zapewniają:

- a) określenie funkcji podmiotów związanych z zarządzaniem i kontrolą oraz przydział funkcji w obrębie każdego podmiotu;
- b) zgodność z zasadą rozdzielania funkcji pomiędzy tymi podmiotami i w ich obrębie;
- c) procedury dla zapewnienia zasadności i prawidłowości wydatków zadeklarowanych w ramach programu operacyjnego;
- d) wiarygodne, skomputeryzowane systemy rachunkowości i księgowości, monitorowania i sprawozdawczości finansowej;
- e) system sprawozdawczości i monitorowania, w przypadku gdy podmiot odpowiedzialny powierza wykonanie zadań innemu podmiotowi;
- f) ustalenia dotyczące audytu funkcjonowania systemów;
- g) systemy i procedury w celu zapewnienia stosowania właściwej ścieżki audytu;
- h) procedury sprawozdawczości i monitorowania nieprawidłowości oraz odzyskiwania kwot nienależnie wypłaconych.

2. Środki określone w lit. e) i f) są proporcjonalne do łącznej kwoty wydatków publicznych przyznanych dla danego programu operacyjnego.

Artykuł 58

Wyznaczanie instytucji

1. Dla każdego programu operacyjnego państwo członkowskie wyznacza:

- a) instytucję zarządzającą w celu zarządzania programem operacyjnym;
- b) instytucję certyfikującą do celów poświadczania deklaracji wydatków oraz wniosków o płatność przed ich przesłaniem Komisji;
- c) instytucję audytową, funkcjonalnie niezależną od instytucji zarządzającej i instytucji certyfikującej, odpowiedzialną za weryfikację skutecznego działania systemu zarządzania i kontroli.

2. Państwo członkowskie może wyznaczyć jedną lub kilka instytucji pośredniczących w celu wykonania części lub całości zadań instytucji zarządzającej lub instytucji certyfikującej, za które instytucja zarządzająca lub instytucja certyfikująca ponoszą odpowiedzialność.

3. Państwo członkowskie ustanawia zasady regulujące jego relacje z instytucjami, o których mowa w ust. 1, a także ich relacje z Komisją.

4. Z zastrzeżeniem art. 57 ust. 1 lit. b) niektóre lub wszystkie instytucje, o których mowa w ust. 1, mogą stanowić część tego samego podmiotu.

Artykuł 59

Funkcje instytucji zarządzającej

Instytucja zarządzająca programem operacyjnym odpowiada za zarządzanie programami operacyjnymi i ich realizację zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami, a w szczególności za:

- a) zapewnienie, że operacje są wybierane do finansowania zgodnie z kryteriami mającymi zastosowanie do programu operacyjnego oraz że spełniają one mające zastosowanie zasady wspólnotowe i krajowe przez cały okres ich realizacji;

b) weryfikację, że współfinansowane towary i usługi są dostarczone oraz że wydatki zadeklarowane przez beneficjentów na operacje zostały rzeczywiście poniesione i są zgodne z zasadami wspólnotowymi i krajowymi; weryfikacje na miejscu poszczególnych operacji mogą być dokonywane na podstawie badania próby zgodnie ze szczegółowymi zasadami, które zostaną przyjęte przez Komisję zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 101 ust. 3;

c) zapewnienie istnienia informatycznego systemu rejestracji i przechowywania zapisów księgowych dla każdej operacji w ramach programu operacyjnego oraz zapewnienie, że dane na temat realizacji, niezbędne do celów zarządzania finansowego, monitorowania, weryfikacji, audytu i oceny są gromadzone;

d) zapewnienie utrzymywania przez beneficjentów i inne podmioty uczestniczące w realizacji operacji odrębnego systemu księgowego albo odpowiedniego kodu księgowego dla wszystkich transakcji związanych z operacją, bez uszczerbku dla krajowych zasad księgowych;

e) zapewnienie, że oceny programów operacyjnych, o których mowa w art. 48 i 49, są przeprowadzane zgodnie z art. 47;

f) ustanawianie procedur dla zapewnienia, że wszystkie dokumenty dotyczące wydatków i audytów, wymagane do zapewnienia właściwej ścieżki audytu, są przechowywane zgodnie z wymogami art. 87;

g) zapewnianie otrzymywania przez instytucję certyfikującą i instytucję audytową wszystkich niezbędnych informacji o procedurach i weryfikacjach prowadzonych w związku z wydatkami dla potrzeb odpowiednio certyfikacji i audytu;

h) kierowanie pracą komitetu monitorującego i dostarczanie mu dokumentacji wymaganej w celu umożliwienia monitorowania jakościowego realizacji programu operacyjnego w świetle jego szczegółowych celów;

i) opracowywanie i przedkładanie Komisji rocznych i końcowych sprawozdań z realizacji, po ich uprzednim zatwierdzeniu przez komitet monitorujący;

j) zapewnianie przestrzegania wymogów w zakresie informacji i promocji ustanowionych w art. 51.

Artykuł 60

Funkcje instytucji certyfikującej

Instytucja certyfikująca programu operacyjnego odpowiada w szczególności za:

- a) opracowanie i przedłożenie Komisji poświadczonych deklaracji wydatków i wniosków o płatność;
- b) poświadczanie, że:
  - i) deklaracja wydatków jest dokładna, wynika wiarygodnych systemów księgowych i jest oparta na weryfikowalnej dokumentacji uzupełniającej;
  - ii) zadeklarowane wydatki są zgodne z mającymi zastosowanie zasadami wspólnotowymi i krajowymi oraz zostały poniesione w związku z operacjami wybranymi do finansowania zgodnie z kryteriami mającymi zastosowanie do programu i spełniają zasady wspólnotowe i krajowe;
- c) upewnianie się, że otrzymane informacje dotyczące procedur i weryfikacji przeprowadzonych w związku z wydatkami ujętymi w deklaracjach stanowią odpowiednią podstawę poświadczenia;
- d) uwzględnienie, do celów poświadczenia, wyników wszystkich audytów przeprowadzanych przez instytucję audytową lub na jej odpowiedzialność;
- e) utrzymywanie w formie elektronicznej zapisów księgowych dotyczących wydatków zadeklarowanych Komisji;
- f) prowadzenie ewidencji kwot podlegających procedurze odzyskiwania i kwot wycofanych po anulowaniu całości lub części wkładu dla operacji. Kwoty odzyskane przed zamknięciem programu operacyjnego, które mają zostać zwrócone do budżetu ogólnego Unii Europejskiej po korektach finansowych poczynionych zgodnie z art. 97, są potrącane z następnej deklaracji wydatków.

Artykuł 61

Funkcje instytucji audytowej

1. Instytucja audytowa programu operacyjnego odpowiada w szczególności za:

- a) zapewnienie prowadzenia audytów w celu weryfikacji skutecznego funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli programu operacyjnego;
- b) zapewnienie prowadzenia audytów operacji na podstawie stosownej próby w celu weryfikacji zadeklarowanych wydatków;

c) przedstawianie Komisji, w terminie dziewięciu miesięcy od zatwierdzenia programu operacyjnego, strategii audytu obejmującej podmioty, które będą przeprowadzać audyty, o których mowa w lit. a) i b), metodologię, która zostanie zastosowana, metody doboru próbek danych dla potrzeb audytu operacji oraz indykacyjny rozplanowanie audytów w celu zapewnienia przeprowadzenia audytu głównych podmiotów oraz równomiernego rozkładu audytów w całym okresie programowania;

d) zapewnienie otrzymania przez instytucję zarządzającą i instytucję certyfikującą wszystkich niezbędnych informacji o przeprowadzonych audytach i kontrolach;

e) do dnia 31 grudnia każdego roku w latach 2008–2015:

- i) przedłożenie Komisji rocznego sprawozdania audytowego, przedstawiającego wyniki audytów przeprowadzonych w okresie poprzednich 12 miesięcy, zakończonym dnia 30 czerwca danego roku, zgodnie ze strategią audytu dla programu operacyjnego oraz informującego o wszelkich brakach wykrytych w systemach zarządzania i kontroli programu. Pierwsze sprawozdanie, które należy złożyć do dnia 31 grudnia 2008 r., obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 30 czerwca 2008 r. Informacje dotyczące audytów przeprowadzonych po dniu 1 lipca 2015 r. zostają włączone do końcowego sprawozdania audytowego, stanowiącego uzupełnienie deklaracji zamknięcia, o której mowa w lit. f);

- ii) wydawanie opinii, na podstawie kontroli i audytów przeprowadzonych na jej odpowiedzialność, w kwestii tego, czy system zarządzania i kontroli funkcjonuje skutecznie, tak aby dawać racjonalne zapewnienie, że deklaracje wydatków przedstawione Komisji są prawidłowe, oraz aby dawać tym samym racjonalne zapewnienie, że transakcje będące ich podstawą są zgodne z prawem i prawidłowe;

- iii) przedkładanie, w stosownych przypadkach zgodnie z art. 85, deklaracji częściowego zamknięcia zawierającej ocenę zgodności z prawem i prawidłowości danych wydatków;

f) przedłożenie Komisji, nie później niż dnia 31 marca 2017 r., deklaracji zamknięcia zawierającej ocenę zasadności wniosku o wypłatę salda oraz zgodności z prawem i prawidłowości transakcji będących podstawą wydatków objętych końcową deklaracją wydatków, do której dołącza się końcowe sprawozdanie audytowe.

2. Instytucja audytowa zapewnia, że czynności audytowe uwzględniają uznane w skali międzynarodowej standardy audytu.

3. W przypadku gdy audyty i kontrole, o których mowa w ust. 1 lit. a) i b), są przeprowadzane przez podmiot inny niż instytucja audytowa, instytucja audytowa zapewnia takim podmiotom niezbędną niezależność funkcjonalną.

4. Komisja przedstawia uwagi odnośnie strategii audytu przedstawionej na podstawie ust. 1 lit. c) nie później niż w terminie trzech miesięcy od jej otrzymania. W przypadku braku uwag w tym terminie strategię uznaje się za przyjętą.

ROZDZIAŁ II

Monitorowanie

Artykuł 62

Zasady monitorowania

1. Monitorowanie polega na badaniu prawidłowej realizacji programu operacyjnego.

2. Monitorowanie przeprowadzane jest w pierwszej instancji przez komitet monitorujący oraz instytucje zarządzającą.

3. Komisja uczestniczy w monitorowaniu poprzez swoje uczestnictwo w Komitecie monitorującym oraz poprzez coroczny przegląd programu operacyjnego, który obejmuje w szczególności analizę rocznych sprawozdań z realizacji i kontroli.

4. Wymiana danych między Komisją a państwami członkowskimi do tego celu odbywa się drogą elektroniczną, zgodnie z przepisami wykonawczymi, o których mowa w art. 102.

Artykuł 63

Komitet monitorujący

Państwo członkowskie ustanawia komitet monitorujący dla każdego programu operacyjnego w porozumieniu z instytucją zarządzającą i po zasięgnięciu opinii partnerów zgodnie z art. 8. Komitet monitorujący zostaje ustanowiony w terminie trzech miesięcy od daty powiadomienia danego państwa członkowskiego o decyzji zatwierdzającej program operacyjny.

Każdy komitet monitorujący sporządza swój regulamin wewnętrzny w ramach instytucjonalnego, prawnego i finansowego porządku danego państwa członkowskiego oraz przyjmuje go w porozumieniu z instytucją zarządzającą w celu wykonywania swoich zadań zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

Artykuł 64

Skład

1. Komitetowi monitorującemu przewodniczy przedstawiciel państwa członkowskiego lub instytucji zarządzającej.

O jego składzie decyduje państwo członkowskie zgodnie z art. 8 ust. 1 w porozumieniu z instytucją zarządzającą.

2. Przedstawiciel Komisji może z własnej inicjatywy uczestniczyć w pracach komitetu monitorującego z głosem doradczym.

Artykuł 65

Zadania

Komitet monitorujący upewnia się co do skuteczności i jakości realizacji programu operacyjnego, zgodnie z poniższymi przepisami:

- a) analizuje i zatwierdza kryteria wyboru finansowanych operacji w terminie sześciu miesięcy od zatwierdzenia programu operacyjnego i zatwierdza wszelkie zmiany tych kryteriów zgodnie z potrzebami programowania;
- b) dokonuje okresowego przeglądu postępów na drodze do osiągnięcia konkretnych celów programu operacyjnego na podstawie dokumentów przedkładanych przez instytucję zarządzającą;
- c) analizuje wyniki wdrażania, w szczególności osiągnięcie celów określonych dla każdej osi priorytetowej oraz oceny, o której mowa w art. 49;
- d) analizuje i zatwierdza roczne i końcowe sprawozdania z realizacji, o których mowa w art. 67, przed ich przesłaniem Komisji;
- e) jest informowany o treści rocznego sprawozdania audytowego i o wszelkich istotnych uwagach, jakie Komisja może przedstawić po przeanalizowaniu tego sprawozdania;
- f) z inicjatywy państwa członkowskiego może zostać poinformowany o przedstawionej Komisji pisemnej informacji, o której mowa w art. 16 ust. 1;
- g) może występować do instytucji zarządzającej z wnioskiem o przeprowadzenie wszelkiego rodzaju przeglądów lub analizy programu operacyjnego mogących prawdopodobnie przyczynić się do osiągnięcia celów EFR określonych w art. 4, lub do usprawnienia jego zarządzania programem, w tym zarządzania finansowego;
- h) analizuje i zatwierdza wszelkie wnioski o zmianę treści decyzji Komisji w sprawie wkładu z EFR.

Artykuł 66

Ustalenia w zakresie monitorowania

1. Instytucja zarządzająca oraz komitet monitorujący zapewniają jakość realizacji programu operacyjnego.

2. Instytucja zarządzająca i komitet monitorujący prowadzą monitorowanie poprzez odniesienie do wskaźników finansowych i wskaźników, o których mowa w art. 20 ust. 1 lit. c), określonych w programie operacyjnym.

3. W przypadku gdy pozwala na to charakter pomocy, dane statystyczne przedstawia się w podziale na płeć i w podziale na wielkość przedsiębiorstw korzystających z pomocy.

4. Wymiana danych między Komisją a państwami członkowskimi do tego celu odbywa się drogą elektroniczną, zgodnie z przepisami wykonawczymi, o których mowa w art. 102.

Artykuł 67

Roczne i końcowe sprawozdania z realizacji

1. W terminie do dnia 30 czerwca każdego roku, po raz pierwszy w roku 2008, instytucja zarządzająca przesyła Komisji sprawozdanie roczne, a do dnia 31 marca 2017 r. końcowe sprawozdanie z realizacji programu operacyjnego.

2. Sprawozdania, o których mowa w ust. 1, zawierają następujące informacje, pozwalające uzyskać jasny obraz procesu realizacji programu operacyjnego:

a) postęp osiągnięty w realizacji programu operacyjnego i osi priorytetowych w odniesieniu do ich konkretnych, weryfikowalnych celów, z podaniem danych ilościowych wszędzie tam, gdzie jest to możliwe, i z wykorzystaniem wskaźników, o których mowa w art. 20 ust. 1 lit. c) na poziomie osi priorytetowej;

b) zmiany w zakresie ogólnej sytuacji mające bezpośredni wpływ na realizację pomocy, w szczególności znaczące zmiany społeczno-gospodarcze, zmiany w zakresie polityki krajowej, regionalnej lub sektorowej oraz, w razie konieczności, skutki tych zmian z punktu widzenia spójności pomiędzy pomocą udzielaną z EFR oraz w ramach innych instrumentów finansowych;

c) informacje o wykonaniu finansowym programu operacyjnego z wyszczególnieniem, osobno dla celu „konwergencja” oraz dla celów innych niż „konwergencja”, dla każdej osi priorytetowej;

i) wydatków poniesionych przez beneficjentów, zawartych we wnioskach o płatność przesłanych instytucji zarządzającej i odnośnego wkładu publicznego;

ii) całkowitej kwoty płatności otrzymanych od Komisji i danych ilościowych dotyczących wskaźników finansowych, o których mowa w art. 66 ust. 2;

i

iii) wydatków poniesionych przez podmiot odpowiedzialny za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów;

d) kroki podjęte przez instytucję zarządzającą lub komitet monitorujący w celu zapewnienia jakości i skuteczności realizacji, w szczególności:

i) środki w zakresie monitorowania i oceny, w tym sposoby gromadzenia danych;

ii) zestawienie wszelkich istotnych problemów napotkanych w trakcie realizacji programu operacyjnego oraz wszelkich podjętych środków, w tym, w stosownych przypadkach, w odpowiedzi na uwagi zgłoszone na mocy art. 69 ust. 2;

iii) wykorzystanie pomocy technicznej;

e) środki podjęte w celu zapewnienia informacji o programie operacyjnym i jego promocji;

f) wykorzystanie pomocy uwolnionej w wyniku anulowania, o którym mowa w art. 96 ust. 2, na rzecz instytucji zarządzającej lub innego organu władzy publicznej w okresie wdrażania programu operacyjnego;

g) informacje na temat przypadków wykrycia zasadniczych modyfikacji na podstawie art. 56;

h) znaczące problemy związane ze stosowaniem prawa wspólnotowego napotkanych podczas realizacji programu operacyjnego oraz podjęte środki zaradcze.

Zakres informacji przekazywanych Komisji jest proporcjonalny do całkowitej kwoty wydatków publicznych w ramach danego programu operacyjnego. W stosownych przypadkach informacje takie mogą być przekazywane w formie skróconej.

Informacje, o których mowa w lit. b), d), e), f) oraz g) nie są włączane, jeżeli nie zaszły żadne zasadnicze modyfikacje w stosunku do poprzedniego sprawozdania.

3. Sprawozdania, o których mowa w ust. 1, uznaje się za kwalifikujące się do przyjęcia, o ile zawierają wszystkie informacje wymienione w ust. 2. Komisja informuje państwo członkowskie o możliwości przyjęcia sprawozdania w terminie piętnastu dni roboczych.

4. Komisja podejmuje w terminie dwóch miesięcy decyzję w sprawie treści przedstawionego przez instytucję zarządzającą rocznego sprawozdania z realizacji. W przypadku końcowego sprawozdania z realizacji termin ten wynosi pięć miesięcy. W przypadku braku odpowiedzi ze strony Komisji w przewidzianym terminie sprawozdanie uznaje się za przyjęte.

Artykuł 68

Sprawozdanie roczne Komisji

1. W terminie do dnia 31 grudnia każdego roku, po raz pierwszy w roku 2008, Komisja przekazuje Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu oraz Komitetowi Regionów sprawozdania z faktycznego wdrożenia niniejszego rozporządzenia za poprzedni rok.

2. Sprawozdanie to zawiera streszczenie głównych wydarzeń, tendencji i wyzwań dotyczących realizacji programów operacyjnych.

3. Roczne sprawozdanie Komisji zawiera również:

- a) streszczenie działań prowadzonych w ramach EFR przez państwa członkowskie, w tym podział przydzielonych i wypłaconych środków według państw członkowskich oraz stopień wykorzystania pomocy technicznej przez Komisję i państwa członkowskie;
- b) ocenę stopnia koordynacji EFR z funduszami strukturalnymi oraz EFRRROW;
- c) ustalenia z ocen określonych w art. 49, gdy tylko zostaną udostępnione;
- d) po przedstawieniu czwartego sprawozdania rocznego, a następnie po przedstawieniu sprawozdania dotyczącego ostatniego roku programowania, streszczenie przeprowadzonych w imieniu Komisji audytów ustanowionych przez państwa członkowskie systemów zarządzania i kontroli oraz wyników przeprowadzonych przez państwa członkowskie audytów pomocy udzielanej z EFR, a także – w odpowiednich przypadkach – dokonanych korekt finansowych.

4. Sprawozdanie opiera się na dokonanej przez Komisję analizie i ocenie sprawozdań rocznych państw członkowskich oraz na innych dostępnych informacjach. W szczególności w 2012 r. sprawozdanie to opierać się będzie również na wynikach debaty poświęconej strategii, o której mowa w art. 16 ust. 1, oraz na wszelkich innych dostępnych informacjach. Sprawozdanie określa środki, które zostały lub powinny zostać podjęte przez państwa członkowskie oraz Komisję w następstwie ustaleń zawartych w sprawozdaniu.

Artykuł 69

Analiza roczna programów operacyjnych

1. Każdego roku, po przedłożeniu rocznego sprawozdania z realizacji, o którym mowa w art. 67, oraz uwzględniając opinię Komisji, Komisja i instytucja zarządzająca dokonują analizy postępu osiągniętego w realizacji programu operacyjnego, najważniejszych wyników osiągniętych w poprzednim roku, wykonania finansowego oraz innych czynników pod kątem usprawnienia realizacji.

Analizie mogą również zostać poddane wszelkie aspekty działania systemu zarządzania i kontroli wymienione w rocznym sprawozdaniu audytowym, o którym mowa w art. 61 ust. 1 lit. e) pkt (i), w stosownych przypadkach z udziałem instytucji audytowej.

2. Po dokonaniu analizy, o której mowa w ust. 1, w stosownych przypadkach dokonanej z udziałem instytucji audytowej, Komisja może przekazać państwu członkowskiemu i instytucji zarządzającej uwagi, o których adresaci informują komitet monitorujący. Państwo członkowskie informuje Komisję o działaniach podjętych w odpowiedzi na te uwagi.

3. Kiedy dostępne są oceny *ex post* pomocy udzielonej w okresie programowania 2000–2006, całościowe wyniki zostaną podane analizie podczas następnego analizy rocznej.

ROZDZIAŁ III

Obowiązki państw członkowskich i Komisji

Sekcja 1

Obowiązki państw członkowskich

Artykuł 70

Zarządzanie i kontrola

1. Państwa członkowskie są odpowiedzialne za zapewnienie zarządzania programami operacyjnymi i ich kontrolę, w szczególności za pomocą następujących środków:

- a) zapewnienia, że systemy zarządzania i kontroli dla programu operacyjnego są ustanowione zgodnie z art. 57–61 i że funkcjonują skutecznie;
- b) zapobiegania, wykrywania i korygowania nieprawidłowości oraz odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych wraz z odsetkami z tytułu zaległych płatności w stosownych przypadkach. Państwa członkowskie zgłaszają te nieprawidłowości Komisji i informują Komisję na bieżąco o przebiegu postępowań administracyjnych i prawnych.

2. W przypadku braku możliwości odzyskania kwot nienależnie wypłaconych beneficjentowi państwo członkowskie odpowiada za zwrot utraconych kwot do budżetu ogólnego Unii Europejskiej, jeśli zostanie stwierdzone, że straty powstały z jego winy lub w wyniku niedbalstwa z jego strony.

Artykuł 71

Tworzenie systemów zarządzania i kontroli

1. Przed złożeniem pierwszego wniosku o płatność okresową lub nie później niż w terminie dwunastu miesięcy od zatwierdzenia programu operacyjnego państwa członkowskie przedkładają Komisji opis systemów, obejmujący w szczególności organizację i procedury:

- a) instytucji zarządzającej, instytucji certyfikującej i instytucji pośredniczących,
- b) instytucji audytowej i wszelkich innych podmiotów przeprowadzających audyty na jej odpowiedzialność.

2. Do opisu, o którym mowa w ust. 1, dołącza się sprawozdanie zawierające wyniki oceny utworzenia systemów i opinie dotyczące ich zgodności z art. 57–61. Jeżeli opinia zawiera zastrzeżenia, sprawozdanie wskazuje wagę niedociągnięć. Państwo członkowskie informuje Komisję o środkach naprawczych, jakie zamierza podjąć, oraz o harmonogramie ich wdrożenia, a następnie potwierdza, że środki zostały wdrożone, a odnośne zastrzeżenia wycofane.

Sprawozdanie, o którym mowa w akapicie pierwszym, uznaje się za przyjęte, i dokonuje się pierwszej płatności okresowej, w następujących okolicznościach:

- a) w terminie trzech miesięcy od daty otrzymania sprawozdania, jeżeli opinia, o której mowa w akapicie pierwszym, nie zawiera zastrzeżeń i przy braku uwag ze strony Komisji;
- b) jeżeli opinia zawiera zastrzeżenia, po przedstawieniu Komisji potwierdzenia, że środki naprawcze dotyczące kluczowych elementów systemów zostały wdrożone, i po wycofaniu odnośnych zastrzeżeń, oraz w braku uwag ze strony Komisji w terminie trzech miesięcy od daty potwierdzenia.

W przypadku gdy zastrzeżenia dotyczą wyłącznie jednej osi priorytetowej, pierwszej płatności okresowej dokonuje się w odniesieniu do pozostałych osi priorytetowych programu operacyjnego, co do których nie ma żadnych zastrzeżeń.

3. Sprawozdanie i opinia, o których mowa w ust. 2, są sporządzane przez instytucję audytową lub przez podmiot publiczny lub prywatny funkcjonalnie niezależny od instytucji zarządzającej i instytucji certyfikującej, które wykonują swoje zadania z uwzględnieniem uznanych w skali międzynarodowej standardów audytu.

Sekcja 2

Obowiązki Komisji

Artykuł 72

Obowiązki Komisji

1. Komisja upewnia się, zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 71, że państwa członkowskie utworzyły systemy zarządzania i kontroli zgodne z art. 57–61 oraz, na podstawie rocznych sprawozdań audytowych i rocznej opinii instytucji audytowej oraz jej własnych audytów, że systemy te funkcjonują skutecznie w okresie wdrażania programów operacyjnych.

2. Bez uszczerbku dla audytów przeprowadzonych przez państwa członkowskie, urzędnicy Komisji lub jej upoważnieni przedstawiciele mogą przeprowadzać, w celu weryfikacji skutecznego działania systemów zarządzania i kontroli, audyty na miejscu, które mogą obejmować audyty operacji ujętych w programach operacyjnych, za powiadomieniem z wyprzedzeniem co najmniej dziesięciu dni roboczych, z wyjątkiem pilnych przypadków. W audytach takich mogą uczestniczyć urzędnicy lub upoważnieni przedstawiciele państwa członkowskiego.

Urzędnicy Komisji lub jej upoważnieni przedstawiciele, należyście umocowani do przeprowadzania audytów na miejscu, mają dostęp do ksiąg i wszelkich innych dokumentów, w tym dokumentów i metadanych sporządzonych lub otrzymanych i zapisanych na nośnikach elektronicznych, dotyczących wydatków finansowanych przez EFR.

Powyższe uprawnienia audytowe nie naruszają stosowania przepisów prawa krajowego, które zastrzegają niektóre działania dla podmiotów specjalnie wyznaczonych na mocy ustawodawstwa krajowego. Upoważnieni przedstawiciele Komisji nie uczestniczą, między innymi, w rewizjach domowych ani w formalnych przesłuchaniach osób w ramach ustawodawstwa krajowego danego państwa członkowskiego. Mają oni jednak dostęp do uzyskanych w ten sposób informacji.

3. Komisja może zażądać od danego państwa członkowskiego przeprowadzenia audytu na miejscu w celu weryfikacji skuteczności funkcjonowania systemów lub prawidłowości jednej lub większej liczby transakcji. Urzędnicy Komisji lub jej upoważnieni przedstawiciele mogą brać udział w takich audytach.

Artykuł 73

Współpraca z instytucjami audytowymi państw członkowskich

1. Komisja współpracuje z instytucją audytową programu operacyjnego w celu koordynowania ich odnośnych planów i metodologii audytów oraz dokonuje niezwłocznej wymiany wyników przeprowadzonych audytów systemów zarządzania i kontroli w celu możliwie najlepszego wykorzystania zasobów i uniknięcia nieuzasadnionego powielania prac.

Komisja i instytucja audytowa odbywają regularne spotkania, co najmniej raz w roku, chyba że uzgodniono inaczej, w celu wspólnej analizy rocznego sprawozdania audytowego i opinii, przedstawianych na podstawie art. 61, oraz wymiany poglądów w innych kwestiach dotyczących usprawniania zarządzania programami operacyjnymi i ich kontroli.

2. Ustalając własną strategię audytu, Komisja identyfikuje te programy operacyjne, w przypadku których opinia na temat zgodności systemów wydana na mocy art. 71 ust. 2 nie zawiera zastrzeżeń lub zastrzeżenia takie zostały wycofane w następstwie środków naprawczych, w przypadku gdy strategia audytu przyjęta przez instytucję audytową jest zadowalająca i gdy uzyskano, na podstawie wyników audytów przeprowadzonych przez Komisję i państwo członkowskie, racjonalne zapewnienie dotyczące skutecznego funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli.

3. W odniesieniu do tych programów operacyjnych Komisja może stwierdzić, że może polegać głównie na opinii, o której mowa w art. 61 ust. 1 lit. e) pkt (ii), odnośnie do skutecznego funkcjonowania systemów oraz że będzie przeprowadzać własne audyty na miejscu tylko w przypadku istnienia dowodów sugerujących braki w systemie wpływające na wydatki poświadczane Komisji w roku, dla którego przedstawiono, na podstawie art. 61 ust. 1 lit. e) pkt (ii), opinię niezawierającą zastrzeżeń w odniesieniu do takich braków.

W przypadku gdy Komisja dojdzie do takiego wniosku, odpowiednio informuje o tym dane państwo członkowskie. W przypadku istnienia dowodów sugerujących braki Komisja może zażądać od państwa członkowskiego przeprowadzenia audytów zgodnie z art. 72 ust. 3 lub może przeprowadzić własne audyty zgodnie z art. 72 ust. 2.

TYTUŁ VIII

ZARZĄDZANIE FINANSOWE

ROZDZIAŁ I

Zarządzanie finansowe

Sekcja 1

Zobowiązania budżetowe

Artykuł 74

Zobowiązania budżetowe

Zobowiązania budżetowe Wspólnoty w związku z programami operacyjnymi (zwane dalej „zobowiązaniami budżetowymi”) są realizowane corocznie i oddzielnie dla celu „konwergencja” i celów innych niż „konwergencja”, w okresie od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. Pierwsze zobowiązanie budżetowe zostaje podjęte przed przyjęciem przez Komisję decyzji o zatwierdzeniu programu operacyjnego. Każde następne zobowiązanie jest podejmowane przez Komisję, co do zasady, do dnia 30 kwietnia każdego roku, na podstawie decyzji o przyznaniu wkładu z EFR, o której mowa w art. 17.

Sekcja 2

Płatności

Artykuł 75

Wspólne zasady dotyczące płatności

1. Komisja dokonuje płatności wkładu z EFR zgodnie ze środkami budżetowymi. Każdą płatność księguje się na koncie najwcześniej otwartego zobowiązania budżetowego.

2. Płatności dokonuje się w formie płatności zaliczkowej, płatności okresowych oraz płatności salda. Płatności dokonuje się na rzecz instytucji wyznaczonej przez państwo członkowskie.

3. Nie później niż do dnia 30 kwietnia każdego roku państwa członkowskie przesyłają Komisji tymczasową prognozę dotyczącą ich prawdopodobnych wniosków o płatność na bieżący rok budżetowy i kolejny rok budżetowy.

4. Wszelka wymiana informacji dotyczących transakcji finansowych pomiędzy Komisją a instytucjami oraz podmiotami wyznaczonymi przez państwa członkowskie odbywa się drogą elektroniczną, zgodnie z przepisami wykonawczymi, o których mowa w art. 102. W przypadkach działania siły wyższej, a w szczególności nieprawidłowego funkcjonowania wspólnego systemu komputerowego lub braku trwałego połączenia, państwo członkowskie może przekazać deklarację wydatków oraz wniosek o płatność w formie wydruku.

Artykuł 76

Zasady obliczania płatności okresowych

1. Płatności okresowe obliczane są przy zastosowaniu poziomu współfinansowania wspólnotowego, określonego zgodnie z aktualnym planem finansowym dla danej osi priorytetowej i danego celu, do wydatków publicznych zadeklarowanych w poświadczonej przez instytucję certyfikującą deklaracji wydatków w ramach każdej osi priorytetowej i w ramach każdego celu „konwergencja”/innego niż „konwergencja”.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1, w odpowiedzi na szczególnie i odpowiednio uzasadniony wniosek państwa członkowskiego płatność okresowa jest równa kwocie wsparcia wspólnotowego wypłaconego lub do zapłaty beneficjentom w ramach danej osi priorytetowej i celu. Kwota ta musi zostać ujęta przez państwo członkowskie w deklaracji wydatków.

Artykuł 77

Zasady obliczania wypłat salda

Wypłaty salda są ograniczone do niższej z następujących dwóch kwot:

- a) kwoty obliczonej przy zastosowaniu poziomu współfinansowania wspólnotowego, określonego zgodnie z aktualnym planem finansowym dla danej osi priorytetowej i danego celu, do wydatków publicznych zadeklarowanych w poświadczonej przez instytucję certyfikującą ostatecznej deklaracji wydatków w ramach każdej osi priorytetowej i w ramach każdego celu „konwergencja”/innego niż „konwergencja”;
- b) kwoty wsparcia wspólnotowego wypłaconego lub przewidzianego do zapłaty na rzecz beneficjentów w ramach danej osi priorytetowej i celu. Ta druga kwota musi zostać ujęta przez państwo członkowskie w ostatecznej deklaracji wydatków poświadczonej przez instytucję certyfikującą w ramach każdej osi priorytetowej i każdego celu.

Artykuł 78

Deklaracja wydatków

1. Wszelkie deklaracje wydatków zawierają, dla każdej osi priorytetowej i każdego celu, całkowitą kwotę kwalifikowalnych wydatków opłaconych przez beneficjentów w trakcie realizacji operacji oraz odpowiadający im wkład publiczny wypłacony, lub należny do wypłaty, na rzecz beneficjentów zgodnie z warunkami regulującymi stosowanie wkładu publicznego. Wydatki opłacone przez beneficjentów są uzasadnione opłaconymi fakturami lub dokumentami księgowymi o równorzędnej wartości dowodowej. W odniesieniu do operacji niepociągających za sobą wydatków ze strony beneficjenta wydatki poświadczane przez instytucję certyfikującą i przedłożone Komisji są równe kwocie pomocy publicznej wypłaconej beneficjentowi.

2. W odniesieniu do art. 76 ust. 2 i 77 lit. b) deklaracje wydatków wyróżniają również całkowitą kwotę wsparcia wspólnotowego wypłaconego lub należnego do wypłaty na rzecz beneficjentów.

Artykuł 79

Kumulacja płatności zaliczkowej i płatności okresowych

1. Skumulowana suma dokonanych płatności zaliczkowej i płatności okresowych nie przekracza 95 % wkładu EFR w program operacyjny.

2. Po osiągnięciu tego pułapu instytucja certyfikująca nadal przekazuje Komisji wszelkie deklaracje wydatków poświadczone na dzień 31 grudnia roku *n*, jak również kwoty odzyskane w trakcie roku na rzecz EFR, nie później niż do końca lutego roku *n* + 1.

Artykuł 80

Niepodzielność płatności na rzecz beneficjentów

Państwa członkowskie upewniają się, że instytucje odpowiedzialne za dokonywanie płatności zapewniają, aby beneficjenci otrzymali pełną kwotę wkładu ze środków publicznych możliwie najszybciej i w całości. Nie potrąca się ani nie wstrzymuje żadnych kwot, ani też nie nakłada się żadnych dodatkowych opłat szczególnych lub innych opłat o równoważnym skutku, które powodowałyby zmniejszenie kwot wypłacanych beneficjentom.

Sekcja 3

Płatność zaliczkowa

Artykuł 81

Płatność

1. Po podjęciu przez Komisję decyzji zatwierdzającej wkład z EFR na rzecz programu operacyjnego, Komisja dokonuje wypłaty jednorazowej płatności zaliczkowej na okres 2007–2013 na rzecz podmiotu wyznaczonego przez państwo członkowskie. Taka płatność zaliczkowa stanowi 7 % wkładu z EFR na rzecz danego programu operacyjnego. Kwota ta może zostać rozłożona na dwa lata budżetowe, w zależności od dostępnego budżetu EFR.

2. Całkowita kwota wypłacona w ramach płatności zaliczkowej jest zwracana Komisji przez podmiot wyznaczony przez państwo członkowskie, jeżeli w terminie dwudziestu czterech miesięcy od daty wypłacenia przez Komisję pierwszej raty kwoty płatności zaliczkowej nie zostanie wysłany żaden wniosek o płatność w ramach programu operacyjnego.

3. Wszelkie odsetki uzyskane z tytułu płatności zaliczkowej księguje się na koncie programu operacyjnego, uznając je za zasoby danego państwa członkowskiego w formie krajowego wkładu publicznego, i deklaruje Komisji w chwili końcowego zamknięcia programu operacyjnego.

4. Kwota wypłacona w ramach płatności zaliczkowej zostaje w pełni wyksięgowana z ksiąg Komisji przy zamknięciu programu operacyjnego zgodnie z art. 86.

Sekcja 4

Płatności okresowe

Artykuł 82

Płatności okresowe

Płatności okresowych dokonuje się dla programu operacyjnego. Pierwszej płatności okresowej dokonuje się zgodnie z art. 71 ust. 2.

Artykuł 83

Warunki dopuszczalności wniosków o płatność

1. Każda płatność okresowa dokonywana przez Komisję uzależniona jest od spełnienia następujących warunków:

- a) Komisji przesłano wniosek o płatność oraz deklarację wydatków zgodnie z art. 78;
- b) w całym okresie dla każdej osi priorytetowej i dla każdego celu Komisja nie wypłaciła kwoty wyższej niż maksymalną kwotę pomocy z EFR określona w aktualnym planie finansowym;
- c) instytucja zarządzająca przesłała Komisji najbardziej aktualne roczne sprawozdanie z realizacji zgodnie z art. 67 ust. 1 i 3;
- d) nie została wydana uzasadniona opinia Komisji na mocy art. 226 Traktatu w sprawie naruszenia odnoszącego się do jednej lub kilku operacji, dla których zadeklarowano wydatki w odnośnym wniosku o płatność.

2. Jeżeli jeden lub więcej spośród warunków, o których mowa w ust. 1, nie został spełniony, państwo członkowskie i instytucja certyfikująca są informowane o tym fakcie przez Komisję w terminie jednego miesiąca w celu umożliwienia podjęcia kroków niezbędnych do zaradzenia tej sytuacji.

Artykuł 84

Procedura dokonywania płatności

1. Na ile to możliwe, instytucja certyfikująca zapewnia zebranie i przesłanie Komisji trzy razy do roku wniosków o płatności okresowe w ramach programu operacyjnego. Aby Komisja mogła dokonać płatności w bieżącym roku, wniosek o płatność składany jest nie później niż dnia 31 października.

2. Z zastrzeżeniem dostępności środków oraz wstrzymania biegu terminu płatności lub zawieszenia płatności zgodnie odpowiednio z art. 88 i 89, Komisja dokonuje płatności okresowej nie później niż w terminie dwóch miesięcy od daty zarejestrowania przez Komisję wniosku o płatność spełniającego warunki, o których mowa w art. 83.

Sekcja 5

Zamknięcie programu i płatność salda

Artykuł 85

Zamknięcie częściowe

1. Częściowego zamknięcia programu operacyjnego można dokonać w terminach określanych przez państwo członkowskie.

Częściowe zamknięcie odnosi się do operacji zakończonych w okresie do dnia 31 grudnia poprzedniego roku. Do celów niniejszego rozporządzenia operacje uznaje się za zakończone w przypadku, gdy działania podjęte w jej ramach zostały faktycznie przeprowadzone i w odniesieniu do której wszystkie wydatki beneficjentów oraz odnośnego wkładu publicznego zostały opłacone.

2. Częściowe zamknięcie dokonywane jest pod warunkiem przesłania Komisji przez państwo członkowskie do dnia 31 grudnia danego roku:

- a) deklaracji wydatków dotyczącej operacji, o których mowa w ust. 1;
- b) deklaracji częściowego zamknięcia zgodnie z art. 61 ust. 1 lit. e) pkt (iii).

3. Wszelkie korekty finansowe dokonane zgodnie z art. 96 i art. 97 w odniesieniu do operacji podlegających częściowemu zamknięciu mają charakter korekt finansowych netto.

Artykuł 86

Warunki płatności salda

1. Komisja dokonuje płatności salda pod warunkiem:

- a) otrzymania od państwa członkowskiego do dnia 31 marca 2017 r. wniosku o płatność, zawierającego następujące dokumenty:
  - i) wniosek o płatność salda oraz deklarację wydatków zgodnie z art. 78;

ii) końcowe sprawozdanie z realizacji programu operacyjnego, w tym informacje określone w art. 67;

iii) deklarację zamknięcia zgodnie z art. 61 ust. 1 lit. f);

oraz

b) niewydania przez Komisję uzasadnionej opinii na mocy art. 226 Traktatu w sprawie naruszenia odnoszącego się do jednej lub kilku operacji, dla których zadeklarowano wydatki w odnośnym wniosku o płatność.

2. Nieprzesłanie Komisji któregokolwiek z dokumentów, o których mowa w ust. 1, skutkuje automatycznie anulowaniem salda, zgodnie z art. 90.

3. Komisja informuje państwo członkowskie o swojej opinii na temat deklaracji zamknięcia, o której mowa w ust. 1 lit. a) pkt (iii), w terminie pięciu miesięcy od daty jej otrzymania. Deklarację zamknięcia uznaje się za przyjętą w przypadku braku uwag ze strony Komisji we wspomnianym terminie pięciu miesięcy.

4. Z zastrzeżeniem dostępności środków, Komisja dokonuje wypłaty salda najpóźniej w terminie nieprzekraczającym czterdziestu pięciu dni od późniejszej z następujących dat:

a) daty przyjęcia przez nią sprawozdania końcowego zgodnie z art. 67 ust. 4;

b) daty przyjęcia przez nią deklaracji zamknięcia, o której mowa w ust. 1 lit. a) pkt (iii).

5. Bez uszczerbku dla ust. 6, saldo zobowiązań budżetowych ulega anulowaniu po upływie dwunastu miesięcy od dokonania płatności.

Komisja informuje państwa członkowskie o dacie zamknięcia programu operacyjnego w nieprzekraczalnym terminie dwóch miesięcy.

6. Niezależnie od wyników jakichkolwiek audytów przeprowadzonych przez Komisję lub Europejski Trybunał Obrachunkowy, saldo programu operacyjnego wypłacone przez Komisję może zostać skorygowane w ciągu dziewięciu miesięcy od daty jego wypłaty lub, w przypadku gdy zachodzi konieczność zwrotu ujemnego salda przez państwo członkowskie, w ciągu dziewięciu miesięcy od daty wystawienia noty debetowej. Taka korekta salda nie ma wpływu na termin zamknięcia programu operacyjnego, o której zawiadomiono zgodnie z ust. 5.

Artykuł 87

Dostępność dokumentów

1. Instytucja zarządzająca zapewnia, że wszystkie dokumenty uzupełniające dotyczące wydatków i audytów danego programu operacyjnego są przechowywane do wglądu Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu przez:

a) okres trzech lat od zamknięcia programu operacyjnego;

b) okres trzech lat następujących po roku, w którym dokonano częściowego zamknięcia, w przypadku dokumentów dotyczących wydatków i audytów dotyczących operacji, o których mowa w ust. 2.

Bieg tych terminów zawiesza się w przypadku toczącego się postępowania prawnego albo na należycie umotywowany wniosek Komisji.

2. Instytucja zarządzająca udostępnia Komisji, na jej wniosek, wykaz zakończonych operacji, które podlegały częściowemu zamknięciu na podstawie art. 85.

3. Dokumenty przechowuje się w formie oryginałów lub kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem na powszechnie uznawanych nośnikach danych.

Sekcja 6

Wstrzymanie biegu terminu płatności i zawieszenie płatności

Artykuł 88

Wstrzymanie biegu terminu płatności

1. Bieg terminu płatności może zostać przerwany przez delegowanego intendenta w rozumieniu rozporządzenia (WE, Euratom) nr 1605/2002 na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, jeżeli:

a) w sprawozdaniu krajowego lub wspólnotowego podmiotu przeprowadzającego audyt znajdują się dowody sugerujące znaczące wady funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli;

lub

b) delegowany intendent musi przeprowadzić dodatkową weryfikację po dowiedzeniu się przez niego o informacjach sugerujących mu, że wydatek ujęty w poświadczonej deklaracji wydatków związany jest z poważną nieprawidłowością, która nie została naprawiona.

2. Państwo członkowskie i instytucja certyfikująca są niezwłocznie informowane o przyczynach wstrzymania. Wstrzymanie ustaje po podjęciu przez państwo członkowskie niezbędnych środków.

Artykuł 89

Zawieszenie płatności

1. Komisja może zawiesić całość lub część płatności okresowych na poziomie osi priorytetowych lub programu operacyjnego, jeżeli:

a) w systemie zarządzania i kontroli programu operacyjnego istnieje poważna wada mająca wpływ na rzetelność procedury poświadczania płatności, a w odniesieniu do której nie podjęto środków naprawczych;

lub

b) wydatek ujęty w poświadczonych deklaracjach wydatków związany jest z poważną nieprawidłowością, która nie została poprawiona;

lub

c) zachodzi poważne naruszenie przez państwo członkowskie zobowiązań wynikających z art. 70.

2. Komisja może podjąć decyzję o zawieszeniu całości lub części płatności okresowych po umożliwieniu państwu członkowskiemu przedstawienia uwag w terminie dwóch miesięcy.

3. Komisja znosi zawieszenie całości lub części płatności okresowych w przypadku, gdy państwo członkowskie podjęło niezbędne środki umożliwiające zniesienie zawieszenia. W przypadku niepodjęcia przez państwo członkowskie wymaganych środków Komisja może przyjąć decyzję o anulowaniu całości lub części wkładu Wspólnoty w program operacyjny zgodnie z art. 97.

Sekcja 7

Automatyczne anulowanie zobowiązań

Artykuł 90

Zasady

1. Komisja automatycznie anuluje każdą część zobowiązania budżetowego w ramach programu operacyjnego, która nie została wykorzystana na płatność zaliczkową lub płatności okresowe, lub też w odniesieniu do której nie przesłano wniosku o płatność, zgodnie z art. 83, do dnia 31 grudnia drugiego roku następującego po roku podjęcia zobowiązania budżetowego w ramach programu operacyjnego.

2. Część zobowiązania budżetowego, która pozostaje w dalszym ciągu otwarta na dzień 31 grudnia 2015 r., ulega automatycznemu anulowaniu, jeżeli Komisja nie otrzymała dopuszczalnego wniosku o płatność z tytułu tych zobowiązań do dnia 31 marca 2017 r.

3. Jeżeli niniejsze rozporządzenie wejdzie w życie po dniu 1 stycznia 2007 r., okres, z którego upływem może nastąpić pierwsze automatyczne anulowanie zobowiązań, o którym mowa w ust. 1, ulega przedłużeniu – w odniesieniu do pierwszego zobowiązania – o liczbę miesięcy, jakie upłynęły od dnia 1 stycznia 2007 r. do daty pierwszego zobowiązania budżetowego.

Artykuł 91

Wyjątki od terminów dotyczących anulowania zobowiązań

Jeżeli zatwierdzenie pomocy lub programu pomocowego wymaga decyzji Komisji wydawanej po wydaniu decyzji zatwierdzającej program operacyjny, termin automatycznego anulowania biegnie od dnia wydania tej późniejszej decyzji. Odpowiednie kwoty są ustalane na podstawie harmonogramu przedstawionego przez państwo członkowskie.

Artykuł 92

Okres wstrzymania na czas trwania postępowań prawnych i odwołań administracyjnych

Kwotę, której może dotyczyć automatyczne anulowanie zobowiązań, pomniejsza się o kwoty, których instytucja certyfikująca nie była w stanie zadeklarować Komisji z powodu operacji zawieszonych w wyniku postępowań prawnych lub odwołania administracyjnego o skutku zawieszającym, pod warunkiem że państwo członkowskie prześle Komisji informacje o przyczynach do dnia 31 grudnia drugiego roku następującego po roku zobowiązania budżetowego, jak określono w art. 90.

W stosunku do zobowiązań nadal otwartych na dzień 31 grudnia 2015 r. bieg terminu, o którym mowa w art. 90 ust. 2, ulega wstrzymaniu na takich samych warunkach, jak w stosunku do kwoty dotyczącej odnośnych operacji.

O wspomniane wyżej zmniejszenie można wystąpić z wnioskiem jeden raz, jeżeli zawieszenie trwało do jednego roku, lub większą ilość razy odpowiadającą ilości lat, jakie upłynęły między decyzją prawną lub administracyjną zawieszającą realizację operacji a datą ostatecznej decyzji prawnej lub administracyjnej.

Artykuł 93

Wyjątki od automatycznego anulowania zobowiązań

Przy wyliczaniu kwot zobowiązań podlegających automatycznemu anulowaniu nie uwzględnia się:

- a) tej części zobowiązania budżetowego, dla której złożono wniosek o płatność, ale której zwrot został wstrzymany lub zawieszony przez Komisję dnia 31 grudnia drugiego roku następującego po roku zobowiązania budżetowego zgodnie z art. 90 oraz zgodnie z art. 88 i 89. Po rozwiązaniu problemu skutkującego wstrzymaniem lub zawieszeniem zasadę automatycznego anulowania stosuje się do odnośnej części zobowiązania budżetowego;
- b) tej części zobowiązania budżetowego, dla której złożono wniosek o płatność, ale której zwrot został ograniczony, w szczególności z uwagi na brak środków budżetowych;
- c) tej części zobowiązania budżetowego, dla której nie było możliwości złożenia dopuszczalnego wniosku o płatność z powodu działania siły wyższej mającej poważny wpływ na realizację programu operacyjnego. Władze krajowe powołujące się na działanie siły wyższej wykazują jej bezpośrednie skutki dla realizacji całości lub części programu operacyjnego.

Artykuł 94

Procedura

1. Komisja informuje państwo członkowskie i odnośne władze w odpowiednim terminie o każdorazowym wystąpieniu ryzyka zastosowania procedury automatycznego anulowania zobowiązań na podstawie art. 90.
2. Komisja informuje państwo członkowskie i odnośne władze o kwocie automatycznego anulowania wynikającego z posiadanych przez nią informacji.
3. Państwo członkowskie dysponuje okresem dwóch miesięcy, licząc od daty otrzymania tej informacji, na wyrażenie zgody na kwotę lub zgłoszenie uwag. Komisja dokonuje automatycznego anulowania nie później niż dziewięć miesięcy po upływie ostatecznego terminu, o którym mowa w art. 90.
4. Wkład z EFR do programu operacyjnego ulega zmniejszeniu, na dany rok, o automatycznie anulowaną kwotę. Państwo członkowskie opracowuje, w terminie dwóch miesięcy od daty anulowania, zmieniony plan finansowy odzwierciedlający podział zmniejszonej kwoty pomocy pomiędzy jedną lub kilka osi priorytetowych programu operacyjnego. W przypadku nieopracowania takiego planu Komisja dokonuje proporcjonalnego zmniejszenia kwot alokowanych na każdą oś priorytetową.

Sekcja 8

Stosowanie euro

Artykuł 95

Stosowanie euro

1. Kwoty określone w programach operacyjnych przedstawianych przez państwo członkowskie, poświadczone deklaracje wydatków, wnioski o płatność oraz wydatki wymieniane w rocznym i końcowym sprawozdaniu z realizacji są denominowane w euro.
2. Decyzje Komisji dotyczące programów operacyjnych oraz zobowiązania Komisji i płatności przez nią dokonywane są denominowane i dokonywane w euro.
3. Państwa członkowskie, które nie stosują euro jako swojego środka płatniczego w dacie wniosku o płatność, przeliczają na euro kwoty wydatków poniesionych w walucie krajowej.

Kwoty te są przeliczane na euro z wykorzystaniem miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez Komisję w miesiącu, w którym wydatki zostały zaksięgowane przez instytucję certyfikującą danego programu operacyjnego. Kurs ten jest publikowany co miesiąc przez Komisję w mediach elektronicznych.

4. Kiedy dane państwo członkowskie przyjmuje euro jako swój środek płatniczy, procedurę przeliczenia określoną w poprzednim ustępie stosuje się nadal do wszystkich wydatków zaksięgowanych przez instytucję certyfikującą przed datą wejścia w życie stałego kursu wymiany waluty krajowej na euro.

ROZDZIAŁ II

Korekty finansowe

Sekcja 1

Korekty finansowe dokonywane przez państwa członkowskie

Artykuł 96

Korekty finansowe dokonywane przez państwa członkowskie

1. Państwo członkowskie w pierwszej kolejności ponosi odpowiedzialność za śledzenie nieprawidłowości, działając na podstawie dowodów świadczących o wszelkich większych zmianach mających wpływ na charakter lub warunki realizacji lub kontroli operacji lub programów operacyjnych oraz dokonując wymaganych korekt finansowych.

2. Państwo członkowskie dokonuje korekt finansowych wymaganych w związku z pojedynczymi lub systemowymi nieprawidłowościami stwierdzonymi w operacjach lub w programie operacyjnym. Korekty dokonywane przez państwo członkowskie polegają na anulowaniu całości lub części wkładu publicznego dla programu operacyjnego. Państwo członkowskie bierze pod uwagę charakter i wagę nieprawidłowości oraz straty finansowe poniesione przez EFR.

Bez uszczerbku dla ust. 3, uwolnione w ten sposób zasoby EFR mogą być ponownie wykorzystane przez państwo członkowskie do dnia 31 grudnia 2015 r. na program operacyjny.

3. Wkład anulowany zgodnie z ust. 2 nie może być ponownie wykorzystany na operację lub operacje, które były poddane korekcie, ani też, w przypadku gdy korekta finansowa dotyczy nieprawidłowości systemowej, na istniejące operacje w ramach całości lub części osi priorytetowej, w obrębie której wystąpiła nieprawidłowość systemowa.

4. W przypadku nieprawidłowości systemowej państwo członkowskie rozszerza zakres swego dochodzenia w celu objęcia nim wszystkich operacji, których nieprawidłowości te mogą dotyczyć.

Sekcja 2

Korekty finansowe dokonywane przez Komisję

Artykuł 97

Kryteria dokonywania korekt

1. Komisja może dokonywać korekt finansowych w drodze anulowania całości lub części wkładu wspólnotowego na rzecz programu operacyjnego, jeżeli w wyniku niezbędnego badania stwierdzi, że:

- a) w systemie zarządzania i kontroli programu istnieje poważna wada stanowiąca zagrożenie dla już wypłaconego wkładu Wspólnoty na rzecz programu;
- b) wydatek ujęty w poświadczonej deklaracji wydatków jest nieprawidłowy i nie został skorygowany przez państwo członkowskie przed wszczęciem procedury korekty na mocy niniejszego ustępu;
- c) państwo członkowskie nie przestrzega obowiązków wynikających z art. 96 przed wszczęciem procedury korekty na mocy niniejszego ustępu.

2. Ustalając, czy za podstawę korekty finansowej przyjąć wartość ryczałtową czy ekstrapolowaną, Komisja opiera się na stwierdzonych, indywidualnych przypadkach nieprawidłowości, biorąc pod uwagę systemowy charakter danej nieprawidłowości.

3. Podejmując decyzję odnośnie kwoty korekty, Komisja uwzględni charakter i wagę nieprawidłowości oraz zakres i skutki finansowe wad stwierdzonych w programie operacyjnym.

4. W przypadku gdy Komisja opiera swoje stanowisko na faktach stwierdzonych przez audytorów spoza jej służb, wyciąga własne wnioski dotyczące konsekwencji finansowych po przeanalizowaniu środków podjętych przez dane państwo członkowskie na podstawie art. 96 ust. 2, informacji przedłożonych na podstawie art. 70 ust. 1 lit. b) oraz wszelkich odpowiedzi udzielonych przez państwo członkowskie.

Artykuł 98

Procedura

1. Przed podjęciem decyzji o dokonaniu korekty finansowej Komisja wszczyni procedurę, informując państwo członkowskie o swych tymczasowych wnioskach i wzywając państwo członkowskie do zgłoszenia uwag w terminie dwóch miesięcy.

W przypadku gdy Komisja zaproponuje korektę finansową na podstawie ekstrapolacji lub ryczału, państwo członkowskie otrzymuje możliwość wykazania, poprzez analizę odnośnych dokumentów, że rzeczywisty zakres nieprawidłowości był mniejszy niż w ocenie Komisji. W porozumieniu z Komisją państwo członkowskie może ograniczyć zakres takiej analizy do stosownej części odnośnych dokumentów lub ich próbki. Z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków, termin przeznaczony na taką analizę nie przekracza kolejnego okresu dwóch miesięcy po dwumiesięcznym okresie, o którym mowa w akapicie pierwszym.

2. Komisja uwzględni wszelkie dowody przedstawione przez państwo członkowskie w terminach, o których mowa w ust. 1.

3. W przypadku gdy państwo członkowskie nie akceptuje tymczasowych wniosków Komisji, państwo członkowskie jest wzywane do wzięcia udziału w przesłuchaniu przez Komisję, podczas którego obie strony, na zasadzie współpracy opartej na partnerstwie, podejmują wysiłki w celu osiągnięcia porozumienia dotyczącego poczynionych uwag i wynikających z nich wniosków.

4. W przypadku osiągnięcia porozumienia państwo członkowskie może powtórnie wykorzystać dane zasoby EFR zgodnie z art. 96 ust. 2.

5. W przypadku braku porozumienia Komisja podejmuje decyzję w sprawie korekty finansowej w terminie sześciu miesięcy od daty przesłuchania, uwzględniając wszystkie informacje i uwagi przedłożone w trakcie trwania procedury. Jeśli przesłuchanie nie ma miejsca, sześciomiesięczny okres rozpoczyna bieg dwa miesiące po dacie zaproszenia wysłanego przez Komisję.

Artykuł 99

Obowiązki państw członkowskich

Korekta finansowa dokonana przez Komisję nie narusza obowiązku państwa członkowskiego przeprowadzania procedury odzyskiwania środków na podstawie art. 96 ust. 2 oraz windykacji pomocy publicznej na podstawie art. 87 Traktatu i art. 14 rozporządzenia (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego zasady szczegółowe stosowania art. 88 Traktatu WE ⁽¹⁾.

ROZDZIAŁ III

Zwrot środków

Artykuł 100

Zwrot środków

1. Zwrotu wszelkich środków należnych budżetowi ogólnemu Unii Europejskiej dokonuje się przed terminem płatności wymienionym w zleceniu windykacji sporządzonym zgodnie z art. 72 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 1605/2002. Termin płatności przypada na ostatni dzień drugiego miesiąca po dacie wydania zlecenia windykacji.

2. Wszelkie opóźnienia w zwrocie środków powodują naliczanie odsetek z tytułu zaległych płatności, począwszy od terminu płatności do dnia faktycznego dokonania płatności. Stopa takich odsetek wynosi półtora punktu procentowego powyżej stopy stosowanej przez Europejski Bank Centralny w jego głównych operacjach refinansowych w pierwszym dniu roboczym miesiąca, w którym przypada termin płatności.

TYTUŁ IX

KOMITET

Artykuł 101

Komitet

1. Komisja jest wspomagana przez Komitet Europejskiego Funduszu Rybackiego (zwany dalej „komitetem”).

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu zastosowanie znajdują art. 3 i 7 decyzji 1999/468/WE.

⁽¹⁾ Dz.U. L 83 z 27.3.1999, str. 1. Rozporządzenie zmienione Aktem przystąpienia z 2003 r. (Tytuł rozporządzenia (WE) nr 659/1999 został dostosowany w celu uwzględnienia zmiany numeracji artykułów Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zgodnie z art. 12 Traktatu z Amsterdamu; pierwotne odniesienie dotyczyło art. 93 Traktatu).

3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu zastosowanie znajduje art. 4 decyzji 1999/468/WE.

4. Okres, o którym mowa w art. 4 ust. 3 decyzji 1999/468/WE, wynosi trzy miesiące.

4. Komitet przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.

Artykuł 102

Przepisy wykonawcze

Przepisy wykonawcze do niniejszego rozporządzenia przyjmowane są zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

TYTUŁ X

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 103

Przepisy przejściowe

1. Rozporządzenie niniejsze nie ma wpływu na kontynuację lub modyfikację, w tym anulowanie w całości lub w części, pomocy zatwierdzonej przez Komisję na podstawie rozporządzeń Rady (EWG) nr 4028/86 ⁽²⁾, (WE) nr 3699/93 ⁽³⁾, (WE) nr 2468/98 ⁽⁴⁾ i (WE) nr 2792/99 ⁽⁵⁾ lub innych przepisów mających zastosowanie do takiej pomocy na dzień 31 grudnia 2006 r., które będą nadal mieć zastosowanie do tej pomocy aż do jej zamknięcia.

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (EWG) nr 4028/86 z dnia 18 grudnia 1986 r. w sprawie środków wspólnotowych służących poprawie i dostosowaniu struktur w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz.U. L 376 z 31.12.1986, str. 7). Rozporządzenie uchylone rozporządzeniem (EWG) nr 2080/93 (Dz.U. L 193 z 31.7.1993, str. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 3699/93 z dnia 21 grudnia 1993 r. określające kryteria i ustalenia dotyczące pomocy strukturalnej Wspólnoty w sektorze rybołówstwa i akwakultury oraz przetwarzania ich produktów i obrotu tymi produktami (Dz.U. L 346 z 31.12.1993, str. 1). Rozporządzenie uchylone rozporządzeniem (WE) 2468/98 (Dz.U. L 312 z 20.11.1998, str. 19).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2468/98 z dnia 3 listopada 1998 r. ustanawiające kryteria oraz przepisy dotyczące wspólnotowej pomocy strukturalnej w sektorze rybołówstwa i akwakultury oraz przetwarzania i marketingu produktów tego sektora. Rozporządzenie uchylone rozporządzeniem (WE) nr 2792/1999 (Dz.U. L 337 z 30.12.1999, str. 10).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2792/1999 z dnia 17 grudnia 1999 r. ustanawiające szczegółowe zasady i uzgodnienia dotyczące pomocy strukturalnej Wspólnoty w sektorze rybołówstwa. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 485/2005 (Dz.U. L 81 z 30.3.2005, str. 1).

2. W drodze odstępstwa od art. 31 ust. 2, art. 32 ust. 4 i art. 37 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiające przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych ⁽¹⁾, kwoty przeznaczone na pomoc współfinansowaną przez Instrument Finansowy Orientacji Rybołówstwa (IFRO), ustanowiony rozporządzeniem Rady (WE) nr 1263/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. w sprawie Instrumentu Finansowego Orientacji Rybołówstwa ⁽²⁾ zatwierdzone przez Komisję między dniem 1 stycznia 2000 r. a dniem 31 grudnia 2006 r., dla których poświadczono deklaracje faktycznie opłaconych wydatków, końcowe sprawozdanie z wykonania obejmujące również sprawozdanie w sprawie wprowadzenia w życie, o którym mowa w art. 1 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 366/2001 ⁽³⁾, i deklaracja, o której mowa w art. 38 ust. 1 lit. f) rozporządzenia (WE) nr 1260/1999, nie zostały przesłane Komisji w terminie 15 miesięcy od ostatecznej daty kwalifikowalności wydatków określonej w decyzji przyznającej wkład z IFRO, są automatycznie anulowane przez Komisję nie później niż 6 miesięcy po tym terminie, skutkując obowiązkiem zwrotu nienależnie wypłaconych kwot.

3. W razie konieczności podjęcia szczególnych środków w celu ułatwienia przejścia z obowiązującego systemu do systemu ustanowionego na mocy niniejszego rozporządzenia, środki takie przyjmuje się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 101 ust. 3.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 27 lipca 2006 r.

Środki takie podejmuje się w szczególności w celu integracji istniejącego wsparcia wspólnotowego zatwierdzonego przez Komisję na lata 2000–2006 ze wsparciem z EFR określonym w niniejszym rozporządzeniu.

Artykuł 104

Uchylenia

1. Bez uszczerbku dla przepisów art. 103 ust. 1, niniejszym uchyla się rozporządzenia (WE) nr 1263/1999 i (WE) nr 2792/1999 ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2007 r.
2. Odesłania do uchylonych rozporządzeń należy traktować jako odesłania do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 105

Przegląd

Rada dokonuje przeglądu niniejszego rozporządzenia w terminie do 31 grudnia 2013 r., zgodnie z art. 37 Traktatu.

Artykuł 106

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

W imieniu Rady
E. TUOMIOJA
Przewodniczący

⁽¹⁾ Dz.U. L 161 z 26.6.1999, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 173/2005 (Dz.U. L 29 z 2.2.2005, str. 3).

⁽²⁾ Dz.U. L 161 z 26.6.1999, str. 54.

⁽³⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 366/2001 z dnia 22 lutego 2001 r. ustanawiające szczegółowe zasady wprowadzania w życie środków przewidzianych w rozporządzeniu Rady (WE) nr 2792/1999 (Dz.U. L 55 z 24.2.2001, str. 3).

ZAŁĄCZNIK I

Roczny podział środków przeznaczonych na Europejski Fundusz Rybacki według cen z 2004 r., zgodnie z art. 12, jest następujący:

(w EUR)

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
538 501 708	544 387 564	551 260 557	551 264 533	552 866 449	554 350 809	556 368 380

ZAŁĄCZNIK II

Intensywność pomocy

- a) Dla wszystkich środków, o których mowa w tytule IV, limity wkładu publicznego przyznanego na operację (A) oraz, w odpowiednich przypadkach, przez beneficjentów prywatnych (B) są przedstawione w poniższej tabeli i wyrażone jako udział procentowy w łącznych kwalifikujących się wydatkach stanowiących sumę (A) + (B).

W tabeli operacje dzielą się na następujące grupy:

	Grupa 1	Grupa 2	Grupa 3	Grupa 4
Regiony objęte celem „konwergencja” oraz peryferyjne wyspy greckie	A ≤ 100 % B ≥ 0 %	A ≤ 40 % B ≥ 60 % (*) (**)	A ≤ 80 % B ≥ 20 %	A ≤ 60 % B ≥ 40 % (***)
Regiony nieobjęte celem „konwergencja”	A ≤ 100 % B ≥ 0 %	A ≤ 40 % B ≥ 60 % (*) (**)	A ≤ 60 % B ≥ 40 %	A ≤ 40 % B ≥ 60 % (***)
Regiony najbardziej oddalone	A ≤ 100 % B ≥ 0 %	A ≤ 50 % B ≥ 50 % (*) (**)	A ≤ 80 % B ≥ 20 %	A ≤ 75 % B ≥ 25 %

(*) W przypadku operacji, o których mowa w art. 25 ust. 3, wskaźniki (B) dla grupy 2 są podwyższone o 20 punktów procentowych. Wskaźniki (A) są odpowiednio obniżane.

(**) W przypadku operacji, o których mowa w art. 26 ust. 2 (inwestycje na statkach w rozumieniu art. 25 w rybnictwie przybrzeżnym na niewielką skalę), wskaźniki (B) dla grupy 2 mogą zostać obniżone o 20 punktów procentowych. Wskaźniki (A) są odpowiednio podwyższone.

(***) W przypadku operacji, o których mowa w art. 29 i 35, podejmowanych przez przedsiębiorstwa nieobjęte definicją zawartą w art. 3 lit. f), zatrudniające mniej niż 750 pracowników lub posiadające obrót niższy niż 200 mln EUR, wskaźniki (B) są podwyższone o 30 punktów procentowych w regionach objętych celem „konwergencja”, z wyjątkiem peryferyjnych wysp greckich, a w regionach nieobjętych celem „konwergencja” są podwyższone o 20 punktów procentowych. Wskaźniki (A) są odpowiednio obniżane.

Grupa 1

Operacje przewidziane w art. 23 (pomoc publiczna z tytułu trwałego zaprzestania działalności połowowej), art. 24 (pomoc publiczna z tytułu tymczasowego zaprzestania działalności połowowej), art. 26 ust. 3 (rekompensaty społeczno-gospodarcze dla rybaków i właścicieli statków rybackich zajmujących się rybnictwem przybrzeżnym na niewielką skalę), art. 26 ust. 4 (premie na rzecz rybaków i właścicieli statków rybackich zajmujących się rybnictwem przybrzeżnym na niewielką skalę), art. 27 (rekompensata społeczno-gospodarcza w celu zarządzania wspólnotową flotą rybacką), art. 30 (środki na rzecz środowiska wodnego); art. 31 (środki na rzecz zdrowia publicznego), art. 32 (środki na rzecz zdrowia zwierząt), art. 33 ust. 2 akapit pierwszy (inwestycje w urządzenia przeznaczone do rybołówstwa śródlądowego), art. 33 ust. 3 (zmiana przeznaczenia statków rybołówstwa śródlądowego), art. 37 (działania wspólne); art. 38 (środki mające na celu ochronę i rozwój fauny i flory wodnej), art. 39 (porty rybackie, miejsca wylądunku i przystanie), art. 40 (rozwój nowych rynków i kampanie promocyjne); art. 41 (projekty pilotażowe), art. 42 (modyfikacja w celu zmiany przeznaczenia statków rybackich), art. 44 (kwalifikujące się środki na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów zależnych głównie od rybnictwa) oraz art. 46 (pomoc techniczna).

Grupa 2

Operacje przewidziane w art. 25 ust. 1, 2, 6, 7 i 8 (inwestycje na statkach rybackich), art. 26 ust. 2 (inwestycje na statkach w rozumieniu art. 25 w rybnictwie przybrzeżnym na niewielką skalę), art. 33 ust. 2 akapit drugi (inwestycje na pokładzie sprzętu pływającego służącego do wykonywania rybołówstwa śródlądowego) oraz art. 44 (kwalifikujące się środki na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów zależnych głównie od rybnictwa).

W związku ze stosowaniem (°) i (**), w przypadku gdy EFR finansuje operacje, o których mowa w art. 25 ust. 3, na rzecz statków rybackich służących do rybnictwa przybrzeżnego na niewielką skalę, wskaźniki (B) dla grupy 2 będą:

— dla regionów objętych celem „konwergencja”, peryferyjnych wysp greckich i regionów nieobjętych celem „konwergencja” – równe lub większe niż 60 punktów procentowych (B ≥ 60 %),

oraz

— dla regionów najbardziej oddalonych – równe lub większe niż 50 punktów procentowych (B ≥ 50 %).

Grupa 3

Operacje przewidziane w art. 37 (działania wspólne); art. 38 (środki mające na celu ochronę i rozwój fauny i flory wodnej), art. 39 (porty rybackie, miejsca wylądunku i przystanie), art. 41 (projekty pilotażowe) oraz w art. 44 (kwalifikujące się środki na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów zależnych głównie od rybnictwa).

Grupa 4

Operacje przewidziane na mocy art. 29 (środki na rzecz inwestycji produkcyjnych w akwakulturę), art. 33 ust. 2 akapit pierwszy (inwestycje w instalacje w rybołówstwie śródlądowym), art. 35 (kwalifikujące się środki w zakresie przetwórstwa i obrotu), art. 40 (rozwój nowych rynków i kampanie promocyjne) oraz art. 44 (kwalifikujące się środki na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów zależnych głównie od rybactwa)

- b) Instytucja zarządzająca określa w odniesieniu do operacji dotyczących:
- i) artykułu 37 (działania wspólne), art. 38 (środki mające na celu ochronę i rozwój fauny i flory wodnej), art. 39 (porty rybackie, miejsca wyładunku i przystanie) oraz art. 41 (projekty pilotażowe), czy należą one do grupy 1, czy do 3;
  - ii) artykułu 40 (rozwój nowych rynków i kampanie promocyjne) oraz art. 33 ust. 2 akapit pierwszy (inwestycje w urządzenia przeznaczone do rybołówstwa śródlądowego), czy należą one do grupy 1, czy do 4;
  - iii) artykułu 44 (kwalifikujące się środki na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów zależnych głównie od rybactwa), czy należą one do grup 1, 2, 3 czy 4.

Instytucja zarządzająca podejmuje decyzję w odniesieniu do operacji ujętych w pkt (i), (ii) oraz (iii) na podstawie następujących czynników:

- interesy zbiorowe wobec interesów indywidualnych,
  - beneficjenci zbiorowi wobec beneficjentów indywidualnych (organizacje producenckie, organizacje branżowe),
  - publiczny dostęp do wyników operacji wobec prywatnej własności i kontroli,
  - wkład finansowy podmiotów zbiorowych i instytutów badawczych.
-